

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Rege Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgönyeim: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Eldíftelési árak: 4vente 1080, félve 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lei-több. :: Ezve szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 130. szám

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

* Szombat, 1931. június hó 13

Kijárók alkonya

Tegnap este minisztertanács volt Bucurestiben, amelyen csaknem kivétel nélkül, valamennyi miniszter megjelent. A minisztertanács egyetlen kiemelkedő tárgya az a furcsa forgalom volt, amely ilyenkor, kormányváltások után, különösen tulteng a minisztériumokban, a közhivatalokban és olyan mértékben kavargó, amely valósággal megbénítja a miniszterek, a vezető köztisztviselők és általában pedig a közhivatalok normális tevékenységét. A minisztertanács az ismert szimpotoma megtárgyalása után, egyöntetűleg állapította meg, hogy sürgős intézkedéseket kell éietbe léptetnie a kormánynak, ha biztosítani kívánja a minisztériumok és vezető közhivatalok kellő aktivitásán és zavartalan ügymenetét.

A minisztertanács a helyzet letárgyalása után elhatározta, hogy az egyes minisztériumok és a főbb vezető hivatalok ügymenetét a rendelkezésére álló eszközökkel megkísérli a lehetőség szerint mentesíteni a közönség felesleges zaklatásaitól. A minisztertanács tervei szerint, július elsejétől kezdődőleg, csupán azokba a közhivatalokba engedik meg a közönség szabad bejárását, amelyeknek ügykezelése a közvetlen érintkezést az egyes felekek el nem kerülhetővé teszi. Ilyen közhivatalok közé tartoznak a minisztertanács megállapítása szerint, elsősorban is az ország adóhivatalai, postaállomásai és a községi egészségügyi intézmények. A minisztériumokba való szabad bejárás azonban szigorúan tilos lesz, nemcsak a magánosok, hanem az országgyűlési képviselők számára is. Ezzel szemben minden ilyen hivatalban egy külön hivatali ügyosztályt állítanak fel, amely a beadványokat, a különféle kérvényeket közvetlen uton veszi át. Ezek a külön hivatali szervek gondoskodnak aztán arról, — hivatalból — hogy a beadott irások, akták, — maguk rendes, normális útján kerüljenek a címzetthez. A minisztertanács döntése szerint, minden kérvény és beadvány a minisztériumban tíz napon belül az illetékes köztisztviselők részéről feltétlenül elintézését fog nyerni és az érdekeltek számára az elintézésről szóló hivatalos választ az illetékes közhivatalok a Monitorul Oficialnak erre a célra külön beállítandó részében adják meg. Mindazok számára pedig, akik személyes kihallgatást kérelmeznek, a miniszterek, az államtitkárok, megyei prefektusok és rendőr-kvesztorok, egyszóval tehát a vezető állásban lévő köztisztviselők, ugyancsak írásban fogják megküldeni hivatalos értesítésüket záros határidőn belül, a fogadtatásuk dátumára vonatkozólag. A fogadtatás gyorsaságát pedig, — mondotta ki a minisztertanács — sohasem a személyi összeköttetések mértéke fogja megszabni, hanem a kihallgatási kérvényben feltüntetett ügynek az illetékes fő-köztisztviselő által elbírált fontossága. Ami pedig a köztisztviselők lelkiismeretes munkájára és szorgalmára vonatkozik, arra nézve a minisztertanács egy speciális, új szabályzatot dolgoz ki és léptet-július elsején életbe.

Ugylátszik, a kormány tudósai és orvosai helyesen diagnosztizáltak közéletünk egyik belső rákfenéjét, a kijárók garázdálkodásait. A minisztertanács sokat ígérő intézkedéseinek igazi tűzpróbáját a gyakorlatban szinte érdeklődéssel várja az egész ország népe. Valóban ideje volna, hogy a magánérdekek illetéktelen lánckereskedőinek, a közéleten élősködő kiárókak-ártalmas és az ország hivatali tekintélyét kompromittáló baktérium-telepeit kiirtsa végre a hatalom keze. A nagytakarítás, a fertőtlenítés mellékszempontokat nem ismerő, alapos munkája után, a kormány talán ezen az uton szeresheti még vissza az ország tömegének azt a bizalmát, amelyet elvesztett a választásokon.

A király aradi látogatásának tervéről

Georgescu aradi ezredparancsnok Kolozsváron folytat megbeszéléseket a hadtestparancsnoksággal — Még mindig nem érkezett válasz a királyi kabinetirodától

Averescu érkezésére az I. Rosior-ezred feltétlenül számít.

II. Károly király Aradra érkezése még nincs véglegesen elhatározva, mert a kabinetiroda még nem tudja, hogy Ófelsége be tudja-e idejét úgy osztani, hogy az I. Rosiori háziezred jubileumi ünnepélyén megjelenhessen. Ettől függetlenül, a lovasezred minden készületet megtesz, hogy amennyiben az uralkodó úgy határozza, hogy magas személyiségevel kitünteti az ezred ünnepélyét, ne érje váratlanul a királylátogatás az ünneplő ezredet. Az ünnepség keretén belül felavatandó zászlók már megérkeztek. A lovaglőteret már kijavították, hogy az ünnepség programjába felvett nagyszabású lovassági gyakorlatok simán lebonyolódhassanak.

Georgescu ezredes, az aradi I. Rosiori ezred parancsnoka, pár napra Kolozsvárra utazott, ahol érintkezésbe lép a hadtestparancsnoksággal is, hogy a király fogadtatásának előkészületeit megbeszéljék. Egy-két napon belül meg kell, hogy érkezzen a kabinetiroda válasza az ezred megkeresésére, miszerint számíthat-e az ezred arra, hogy uralkodóját ünnepélyén láthassa? Még Averescu marsall, az ezred tulajdonosa sem értesítette a huzárokat érkezéséről, de az ő jelenlétére egészen biztosan számítanak.

Az ünnepség pontos dátuma sincs még meghatározva, valószínűleg e hó 20. és 25-ike között fog lefolyni.

Véres tüntetések Németországban

Több városban a rendőrség a fegyverét volt kénytelen használni a zavargó kommunistákkal szemben — Eddig három halott áldozata van az összetűzéseknek és számos sebesültje

— A rendőrség Brémában súlyos veszteséget szenvedett —

Berlinből jelentik: A kormány, szükségrendelete kapcsán a kommunisták országszerte folytatják zavargásaikat. Casselben a rendőrség tegnap este a fegyverét is kénytelen volt ellenük használni, amelynek során egy Aminovszky nevű kommunista meghalt. Itt 50 letartóztatás történt.

Az Elba melletti Lauenburgban a kommunisták engedély nélküli gyűlést tartottak. A rendőrség itt is közbelépett és a tömeg közé

lőtt. A golyók egy kommunistát halálra sebeztek, két súlyos sebesülés történt. Harmincnégy kommunistát letartóztattak.

Brémában szintén összetűzés volt a kommunisták és a rendőrség között. A rendőrség is súlyos veszteségeket szenvedett, tizenkét rendőr komolyabban megsebesült. Kilenc kommunistát letartóztattak. A kormány elhatározta, hogy a legnagyobb eréllyel megörzi a rendet és az ország nyugalmát.

Harcra készül a kormány

A mai minisztertanácscon a követendő parlamenti taktikát beszélték meg a kormány tagjai. Erdélyi pártütők veszélyeztetik Iorga híres „egységét”.

Az új parlament könnyen leszavazhatja a kormányt

Bucurestiből jelentik: A parlament két nap múlva megnyílik és megkezdődik a nagy parlamenti harc, amelyen a legsúlyosabb jellegű összecsapásokra lehet számítani a kormány és az ellenzéki pártok között.

A ma délelőtti minisztertanács, a parlamenti taktika megállapításával foglalkozott. A támadások kivédése azonban kissé nehéz lesz, mert az ugynevezett parlamenti többség, amelyre Iorga parlamentje támaszkodik, agyaglábán épült fel és a szél gyenge fuvallatára is összeomlik. A kormánypártnak mindössze 204 képviselője van. Tekintettel arra, hogy az abszolút többséghez 194 szavazat kell, a kormánypárti vitarendezőknek állandó inspekciónak kell teljesíteni, hogy szavazásokhoz a 194 szavazatot összegyűjtsék, mert könnyen megtörténhetik, hogy egy nem várt pillanatban a kormányt leszavazzák. A többség tehát csak papiroson van meg, ha figyelembe vesszük, hogy a nemzeti egység lobogója alatt olyanok is kerültek be a parlamentbe, akiket a kartellegyezés csak a választásokra köt. A Lupta szerint Erdélyben valóságos blokk kezd alakulni azokból a képviselőkkel, akik függetlenül akariák magukat

a kormány pártfegyelmé alól.

A kormánypárt „egységfontói” között található Francu Amos szenátor és Axente Banciu képviselő is. Hír szerint mintegy 15 képviselő szolidáris Francuval és Banciuval s ha ez a 15 mandátum ellentétes vizeken fog hajózni, úgy a politikai élet hullámverésében könnyen felborul a kormány hajója.

Az ifju liberálisok, élükön Bratianu Györgyvel, mindent elkövetnek, hogy a pártból a választások előtt kilépett Istrate Micescut és Vasilescu Valjeant a pártba való visszalépésre bírják rá. A két politikus az ifju liberálisok nézete szerint főerőssége volt a Bratianu György által vezetett pártnak.

Londonból jelentik: A Manchester Guardian hosszabb cikkben foglalkozik a romániai belpolitikai eseményekkel és sajnálkozásának ad kifejezést, hogy az ország erősen hajlik a diktatura felé. Ezt Argetoianu jelenkétének tulajdonítja, a lap ismerteti a francia sajtó támadásait a belügyminiszter német-barátság miatt, amelyet bizonyít az a tény is, hogy a lezajlott képviselőválasztásokon Argetoianu a német párttal kötött választási paktumot.

A szovjet titkos fegyverraktárt rendezett be Dublin mellett

A barlang titka, melyet önműködő robbantó-szerkezet véd — Egy kereskedő kíváncsisága leplezte le a készülő veszedelmet — Az ir polgárőrség szenzációs leleplezése — Nyomtalanul eltűntek a titokzatos felforgatók

Dublinből jelentik: Az ir polgárőrség a Dublin-környéki hegyekben betonpincékben nagy lőszerraktárt leleplezett le. Mac Hubek kereskedőnek feltűnt már hetekkel ezelőtt, hogy üzlete előtt nagy társzekerek haladnak el és a kocsisok mindig intelligens arcú emberek voltak. A társzekerek soha sem állottak meg az üzlet előtt, de mindig nagy ponyvával voltak betakarya és amikor Hubek érdeklődött, hogy mit visznek, garombán rászólták, hogy ne érdekeljék azok a dolgok, amelyek nem reá tartoznak.

Tegnapelőtt éjjel négy társzeker haladt el a kereskedő üzlete előtt, aki már nem bíta kíváncsiságát legyűrni és a kocsik után lopózott. A társzekerek egy völgykialomban álltak meg, majd három éles fűttyszóra emberek jelentek meg és a hatalmas ládákat vállon vitték fel a hegyek közé. Hubek kereskedő hasoncsuszva mászott fel a hegyhátán és egy nagy barlang ajtaja előtt fekvő, figyelte meg az eseményeket. Látta, amint a munkások a nagy ládákat beviszik a barlangba, majd egy mély pincébe ereszkednek le. Azt is megfigyelte, hogy amikor végeztek munkájukkal, egy elektromos készüléket kapcsolnak be, amely a bejárat érintésekor robbanást okozott volna.

Hubek még akkor éjjel felkoreste Dublin ir polgárőrség parancsnokát és a látottakról beszámolt. Az őrség parancsnoka harminc emberrel ment ki a hegyek közé és rajonálba felfejlődve, közelítette meg a barlang száját. A robbantókészüléket sikerült elhárítani és behatolni a betonozott pincébe. Zseblámpák mellett kutatták át a tekervényes folyosókat és a pincéhelyiséget és ott megdöbrentő lelet-

re bukkantak. Nagy ládáiban hatalmas tömegű fegyvert és agyagkorsókban nagymennyiségű robbanó-anyagot találtak. Az egyik oldal folyosón hetven hordó fegyvergolyó volt elrejtve. Ugyanott gépirásos okmányokra bukkantak, amelyből megállapították, hogy a fegyvereket és robbanóanyagokat veszedelmes felforgató akció szolgálataiba akarták ismeretlen egyének állítani. Az ir polgárőrségnek nem sikerült egyetlen embert sem elfogni, mert amikor azok nesztét vették a veszedelemnek, eltűntek Dublin környékéről. A nyomozás nagy apparátussal folyik.

Lemond a tisztviselők áldozati adóterve miatt az osztrák kormány

A szövetségi pénzügyminiszter bejelentette a kormány közeli lemondását — Ausztria mai helyzete a legnagyobb katasztrófa elé állítja az osztrák szövetségi államot

Bécsből jelentik: Az osztrák politikai életnek nagy szenzációja az, hogy Jouch dr. szövetségi pénzügyminiszter bejelentette a kormány közeli lemondását az esetre, ha az ugynevezett azonnali kormányprogram nem kapna megfelelő többséget a parlamentben.

Ez az első hivatalos bejelentés a kormány lemondási szándékáról. A válság folyamatát dr. Schürf igazságügyminiszter lemondása indította meg, mert a nagynémetek nem voltak hajlandók vállalni az „azonnali program”-nak azt a részét, mely a tisztviselői fizetések csökkentését és

Szombaton foglalja el hivatalát a francia köztársaság új elnöke

Párisból jelentik: Doumert, a francia köztársaság új elnökét szombaton délután 3 órakor iktatják be hivatalába. A Laval-kormány az új elnök hivatalba lépése után nyomban beadja lemondását, de Doumer uira Lavalt bizza meg a kormány megalakításával.

Az új francia köztársasági elnök hivatalos beiktatása magas tisztségében ugyanazon nap Doumer az Elysée-palotában ebédet ad Vilma holland királynő, férje és Juliana trónörökös nő tiszteletére.

Az új francia köztársasági elnök hivatalos beiktatása magas tisztségében ugyanazon formák és fényes külsőségek között fog végbemenni, amelyekkel Doumergue elnököt iktatták be. A hivatalos beiktatási ünnepségek kezdetét százezer ágyulövés fogja hirdetni a francia népnek.

A második lélegzés titka

Hogy kaphai új erőre a fizikailag teljesen kimerült szervezet? A „holtpont” és a „second wind.”

Grác. Graninger Károly dr. gráci orvos-professor nagyon érdekes tanulmányokat folytatott a fizikai kimerültség állapotát követő szervezeti jelenségekkel s azzal a különösen sportteljesítményeknél jelentkező rendkívüli tü neménnyel, hogy a szinte teljes kimerültség állapotába került versenyző egyszerre csak új erőre kap, mintegy második lélegzethez jut és könnyűszerrel győzi le hátralévő föladatát.

Alig van ember, aki ne tudná, hogy mi az a holt pont. A fizikai teljesítmények folyamán a kimerülésnek azt a fokát jelöljük így, amelynek bekövetkezése az összes tudatos és akart cselekvések megszűnéséhez, illetve az önkívületi állapothoz vezet. Ez a holt pont minden nagy, illetve szokatlan fizikai munkateljesítmény folyamán bekövetkezhetik, vannak azonban körülmények, amelyek között le is győzhetők. Alapjában véve tehát nem egyéb, mint a kimerültség legmagasabb foka. De nem minden szervezetre és minden esetre vonatkozólag jelentkezik egyforma hatással, mert egyes emberek legyőzhetik, más emberek viszont nem tudnak erőt venni rajta és a holt pont győzedelmeskedik fölöttük.

Az a tény, hogy olyan sok és sok ember fárad ki bizonyos fizikai munka elvégzése után s nem tud tovább dolgozni, tulajdonképpen semmi különlegeset nem rejt magában. Ezt egész természetes dolognak tartjuk, ha nem is tudjuk mindig pontosan meghatározni, mikor és miért következik be ez az állapot.

Ezek a kérdések különösen a sportélet körében merülnek föl és a sportolók társadalmát érdeklik. Az ezerméteres síkfutás versenyében a versenyzőkre áll az a megfigyelés, hogy a holt pont rendszeren a 600—700 méter közötti szakaszon merül föl. Természetesen individuálisan különböző, a holt pontnak a beállta és nagymértékben függ a szervezet konstitúciójá-

tól és diszpozíciójától. Ha azonban a sportember legyőzte a holt pontot, a távolság hátralévő szakaszát rekordtempóban tudja megtenni.

A valóságban ez a második lélegzet fiziológiai és pszichológiai rejtély volt, amely egész paradoxként jelentkezett az orvostudományban és amelynek megoldásával idáig hiába fáradoztak. Az eddigi magyarázat a holt pont legyőzésére vonatkozólag a következőképpen szól: Egész biztosra vehető föl, hogy a holt pont a kifáradás következtében lép föl, mert bizonyos ösztönzések, stimulációk által, amelyek a kifáradásra kihatnak, a holt pont beállásának pillanatát ki lehet tolni. A kifáradás viszont olyan jelenség, amely az izomzat apparátusaiban föllépő bomlási folyamatokra vezethető vissza. Tejsavnak fölhalmozódásából, a savanyu-bázisok egyensúlyának megzavarásából és speciális kifáradási anyagoknak (kenatoxinok) fölhalmozódásából áll elő. Bizonyos ingerlő anyagoknak, stimulanciáknak felhasználásával a kimerültség bekövetkezésének időpontját ki lehet tolni.

Ezek a stimulanciák lehetnek fizikai természetűek, mint kávé, tea, koka, cola, vagy pedig pszichikai természetűek, minő a lelkesítő muzsika, például győzelmi induló, vagy pedig a közönség örjítő buzdítása, vagy egyénileg a győzelem koncentrált akarása. Ugy hiszik, hogy a második lélegzet előtt kitörő izzadtság okozza a second windet. Tény, hogy az izzadtság kitörése nélkül a second wind jelensége nem léphet föl. Az izzadtság kitörésével a testben fölgyülemlett kimerültségi anyagok, elsősorban tej- és szénsavak, a vérből eltávolodnak, tehát a vér utjából eltakarodnak a zavaró anyagok, különösen az anyagcserének a savanyu-bázisok egyensúlyát zavaró savai.

Most már egyes fiziológusok szerint az izzadtság kitörésével egyidejűleg föllépő elmérgetlenítés lenne a második lélegzet oka, s ez idézné elő ezt a különös jelenséget, amely a legnagyobb kimerültség állapota után pár pillanat múlva fölléphet és hirtelen teljesen megváltoztatja az egészen kimerült embert, olyan-
ná teszi mintha egészen más ember volna. A

fixfizetések külön megadózását tartalmazza. A nagynémetek, miután legtöbb választójuk a két érdekelt néposztályból kerül ki, nem akarták a felelősséget vállalni és inkább hajlandók végleg kiválni a többségből, semminthogy a kérdésben kompromisszumot kössenek. E kiválás által a többség helyzete igen nagy mértékben meglazulna. Jouch pénzügyminiszter egyébként mai nyilatkozatában a legsötétebb színekkel festi meg Ausztria helyzetét és kijelenti, hogy a további késlekedés a legnagyobb katasztrófa elé állíthatja az osztrák szövetségi államot.

sportholó, akit pár pillanattal ezelőtt az összeroskadás veszedelme fenyegetett, egészen friss lesz, lélegzése nyugodt és szabadabb és a fokozott teljesítmény ellenére sokkal jobban és könnyebben érzi magát, mint előbb.

Már pedig a second wind-állapotban a testi teljesítmény fokozódik, a lélegzet nyugodtabb lesz és ezzel kapcsolatban a gázcsere csekélyebb, tehát kétségtelenül nem csökkent lélegzetről, hanem a szó igazi értelmében megváltozott, második lélegzetről van szó s Graninger tézise szerint ez a második lélegzet nem tüdőlélegzés, hanem bőrlélegzés. A bőrlélegzés előbb nem léphetett föl, mert elegendő véráthalolás és átmedvesedés nélkül az ilyen fokozott lélegzési munkára a bőr nem képes és csupán a fokozott tevékenység szokatlan viszonyai között léphet föl. Természetesen ez a bőrlélegzés nem jelentkezik minden sportolónál és nem mindegyiknél mutatkozik ugyanabban a mértékben, csupán azoknál, kiknek bőre a civilizációs befolyásokra annyira nem degenerálódott, hogy többé már nem reaktiválható.

Tehát a reaktivált bőrlélegzés teszi lehetővé a szervezetnek, hogy a tüdőlélegzés nagy részét bizonyos ideig nélkülözze éppen úgy, mint ahogy a beteg vesék működését a bőr fokozott tevékenysége tehermentesítheti. Ebben az állapotban egvb salak mellett a szénsavak fokozott mértékben válnak ki a bőrön keresztül és a bőr fokozottabb mértékben vezeti át magán az oxigént és így a tüdőlélegzés csökkenése dacára a fokozott tevékenységet lehetővé teszi.

A second wind tehát tényleg második lélegzet, ahogy az angolok öntudatlanul is helyesen nevezték el. Analóg ez a jelenség a mezitelen természetű népek elvörösödésének jelenségével. Ezeknél a természeti népeknél gyakran az egész test elvörösödik, míg a civilizált embernél az elpirulás csupán az arcra és a nyakra szorítkozik, tehát azokra a részekre, amelyeket a ruha nem főd s amelyek így sokkal kevésbé degeneráltak, mint a felnőtt kultúremler ruha által borított testrészeit fedő bőrfelületek.

Öngyilkossági kísérletet követett el Vigyázó vezérigazgató lakásának egyik betörője

Izgalmas hajszá után a rendőrség kezébe került a két veszedelmes betörő — Aradon számos bűntettet követtek el — Az egyik betörő borotvával felvágta nyakát —

Az aradi rendőrség másfélnapos lázas nyomozás után ma délelőtt elfogta Vigyázó László Astra-gyári vezérigazgató lakásának betörőit, a két rovtomtultu veszedelmes betörő elfogatásának és kihallgatásának izgalmas részleteiről alábbi tudósításunk számol be:

Ma délelőtt körülbelül 9 óra tájban a Bulov. Dragalina (Apponyi-körút) 26. számú házának felügyelője a folyosó takarítása közben arra lett figyelmes, hogy két rosszul öltözött fiatalember halad végig a folyosón, majd a folyosó kanyarulatánál betérnek. A házmester, miután azt gondolta, hogy a két fiatalember valamelyik lakóhoz jött, nem törődött tovább velük. Mintegy 10 perc múlva azonban legnagyobb csodálkozására, a két fiatalember újra megjelent a folyosón, azonban ekkor már elegánsan fel voltak öltözve és mindketten egy-egy nagy utazó bőröndöt tartottak a kezükben. A házfelügyelőnek gyanusnak tűnt fel a két fiatalember, akik még alig 10 perccel azelőtt, kopottan, ingujjban mentek végig a folyosón, most pedig elegánsan kiöltözve távoznak. Végigsietett a folyosón, ahol megdöbbenéssel látta, hogy *Biró Dezső* utazó lakásának ajtaja tárva-nyitva áll és a lakásban a legnagyobb felfordulás uralkodik. A lakás tulajdonosa napok óta nem tartózkodik otthon s nyomban látta, hogy az inént eltávozott fiatalember garázdálkodtak benn, lármát csapott, majd a kiabálásra előrohant lakókkal együtt üldözőbe vette a betörőket.

Hajszá a betörők után

Ezek amint letértek a kapuba, vad futásnak eredtek és a Főter irányában igyekeztek elmenekülni. A nagy lármára egy éppen arra haladó rendőr is üldözni kezdte a menekülő betörőket, akik közül az egyiket sikerült is nagy nehézségek árán elfogni. A másik betörő a Főter felé vezető uton nyomtalanul eltűnt. Az elfogott betörőt több rendőr fedezete alatt azonnal a rendőrségre vitték, ahol Hui Cornel a bűnügyi osztály főnöke, rögtön megkezdte kihallgatását. A betörő elmondta, hogy *Eiseinsteil* Elinek hívják és chisenevi születésű kereskedősegéd. Legutóbb Bucurestiben tartózkodott huzamosabb ideig, most pedig több társával együtt azért jött Aradra, hogy itt munkát vállaljon. Elmondta még, hogy ytársa, akivel a betörést elkövette, tudomása szerint a Fehér Kereszt-szállodában bérelt szobát. A bűnügyi osztály főnöke ezután utasítást adott *Tasca, Nadaban, Chirilla* és *Zevelcuta* detektíveknek, hogy azonnal menjenek ki a városba s nyomozzanak a megszökött betörő után.

Közben beidézték a rendőrségre Vigyázó László vezérigazgató szobaleányát, hogy szembesítsék az elfogott betörővel. A leány a betörőben felismerte azt a fiatalembert, aki tegnapelőtt reggel a vezérigazgató lakását akarta kifosztani. Közben a detektívek, akik a megszökött betörő üldözésére indultak, a Fehér Kereszthez érve, egy gyanús jólöltözött fiatalemberre lettek figyelmesek, aki a szálloda és a Fischer üvegkereskedés előtt izgatottan sétált le és fel.

Megkötözve!

A detektívek szemmel tartották a feltűnő, viselkedő fiatalembert, aki mintegy öt percnyi séta után bement a Fehér Kereszt halljába, majd onnan felment az emeletre, ahol szobája volt. A rendőrség emberei utána mentek, azonban a szoba ajtaját zárva találták. Hosszas dörömbölésre végül is kinyitott az ajtó és a fiatalember látszólag nyugodtan románul megkérdezte a detektíveket, hogy mit parancsolnak. A detektívek, akik a birtokukban levő személyleírás alapján most már kétségtelenül megállapították, hogy a keresett betörővel állnak szemközt.

Megkötözték és kocsin azonnal a rendőrség bűnügyi osztályára vitték. A szállodai szobában megtartott házkutatás al-

kalmával a detektívek megtalálták az egyik ágy alatt a Vigyázó vezérigazgató lakásából ellopott browningot. Ezenkívül még több lopott holmit is találtak a szállodai szobában. A rendőrségen közben megkezdtek a betörő kihallgatását. *Kaminski* Lébnak hívják és szintén chisenevi származású kereskedősegéd. A betörő először tagadni próbált, de végül is beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy társával *Eisteil* Elivel együtt ők kísérelték meg Vigyázó vezérigazgató lakásának kifosztását. A betörő előadása szerint a lakást egész könnyűszerrel átkulccsal nyitották fel, azonban még mielőtt a brownningon kívül valamit is magukhoz vettek volna, a szobaleány megzavarta munkájukban. A tegnapi napon a Központi-szállodába mentek fel, ahol több szobába, ahol akkor senki sem tartózkodott, benyitottak és több értékes ékszert, köztük egy aranyórát is magukal vitték.

Öngyilkossági kísérlet

A betörők még több kisebb lopási kísérletet is bevallottak.

A rendőrség bűnügyi osztályában az íróasztal előtt állott a két betörő, akiket *Hui Cornel* bűnügyi osztályfőnök felváltva hallgatott ki. Jó öltözetük dacára igazi bűnöző típusok, akik elszántan válaszolnak a feladott kérdésekre. A bűnügyi osztály főnöke a kihallgatás után eltávozott a helyiségből és a betörőket fegyveres rendőr őrizetére bízta. Hármán ma-

A vasárnapi parkünnepélyen soha nem látott szenzációs ingyenes műsor.

radtak a szobában. Egyszerre az egyik betörő, *Kaminsky* Leb hirtelen a fal felé fordult és

mielőtt az őrzésével megbízott rendőr megakadályozhatta volna, egy kezében tartott borotva-pengével elvágta nyakát.

A szerencsétlen embert pillanat alatt elborította a vér és tántorogva dőlt a fal mellé állított székre. A rendőr rémülten rohant ki, segítséget hívott és a hörgő emberen ideiglenes kötést alkalmaztak. Nyomban értesítették a mentőket, akik az öngyilkos betörőt a kórházba szállították.

A kórházban megállapították, hogy sérülése nem veszélyes, bekötözték nyakát és visszaszállították a rendőrségre. Megállapítást nyert, hogy *Kaminsky* a bűnügyi osztály hivatalában közvetlenül az egyik asztal mellett állt és egy óvatlan pillanatban elvett az asztalról egy zsiltpengét, melyet a hivatalban ceruza hegyezésére használnak és ezzel vágta el a nyakát. Az öngyilkos betörő és társának kihallgatása ma délután folyik. Az aradi rendőrség bűnügyi osztályának vezetője, *Hui Cornel* kiváló hozzáértése, valamint a detektívek fáradságot nem kímélő munkájának eredményeképpen Aradvárosra két veszélyes s nagystíliú betörőtől szabadult meg.

Szerelmi dráma Kolozsváron

A nyílt uccán felmetszette hűtlennek véit felesége hasát.

Kolozsvárról jelentik: Tegnap a *Ferenc József*-uti vashid mellett a járó-kelők véres családi drámának voltak tanúi. Iparos külsejű férfi sérült a hid mellett feleségével, egyszerre a férfi kést rántott elő zsebéből és feleségének hasüregét felmetszette vele. Az asszony sikoltozva rogyott össze, azonban mielőtt az összeseregülő uccai közönség közbelépett volna, a dühében elvakult férfi még egyszer megszurta feleségét, súlyos sebet ejtve annak nyakán. A helyszínre siető rendőrközeg az ucca népe segítségével lefogta és megkötözte a férfit, az

asszonyt pedig az időközben megérkező mentők beszállították a klinikára.

A rendőrségen a letartóztatott férfi elmondta, hogy *László Mihály*nak hívják, marosmegyei kőműves és néhány nappal ezelőtt érkezett Kolozsvárra. Tettét azért követte el, mert az a meggyőződése, hogy az asszony hűtlen volt hozzá.

A klinikán fekvő *László Mihály*né sérülései rendkívül súlyosak, különösen hasüregében ejtett a kés életveszélyes sebeket. Életbenmaradásához alig van remény.

224 évi kényszermunkát és 1 évi börtönt osztottak ki a kommunistaper vádlottjai között

Varzaru őrnagyot 20 évi kényszermunkára és lefokozásra ítélték. Salamon Pál, Aradi Viktor, Grosz Endre, Klauda Frigyes és Chindis 15—15 esztendői kényszermunkát kaptak. Ot vádlottat felmentett a hadbírószag

Elkobozzák az elítélt kommunisták vagyonát

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i hadbírószag 40 napos tárgyalás után ma hozott ítéletet a nagy kémkedési perben. A tárgyalótermet zsufolásig megtöltötték az érdeklődők, akik csak hadbírószági engedéllyel juthattak a terembe és mielőtt beléptek volna, tüzetesen átvizsgálták zsebeiket.

A hadbírószag fél ötkor vonult be a tárgyalóterembe. Az elnök figyelmeztette a közönséget, hogy minden véleménynyilvánításról óvakodjék, mert a legkisebb zajra kiüritteti a termet. Ezután felolvasta az ítéletet, amit a vádlottak és a közönség állva hallgatott végig. A hadbírószag Varzaru őrnagyot 20 évi kényszermunkára és lefokozásra, Salamon Pál mérnököt, Aradi Victor író, Grosz Andreit, Klauda Frigyes és Chindist 15—15 évi kényszermunkára, Trippelt, Sára Feinbohot 12—12 évi kényszermunkára, Roska Eduard, dr. Szántó Dezső, Kális József, Löhr János és Toltea vádlottakat 10—10 évi kényszermunkára, Calinescut 8 évi, Halfit 7 évi, Dobrolsky, Ausländer, Cili és Radulescu vádlottakat 6—6

évi, Iaros Vasile, Silber mérnök, Koser Andrei és Velcov Boris vádlottakat 5—5 évi, Cumpian Avramot 2 évi kényszermunkára, Teodorescu Seiant pedig egy évi börtönre ítélte. Azonkívül in contumaciam 20-tól 15 évi kényszermunkára ítélték a távollevő vádlottakat.

Az ítélet kimondja, hogy az összes vádlottakat kollektíve egymillió háromszázezer lej pénzbírságra és vagyonuk elkobzására is elítéli.

Felmentő ítéletet kaptak: Sajó mérnök, Bergner Imre gyáros, Pop László, Pauline Vasile és Lucu Ernő.

Az ítélet kihirdetése alatt halott csend uralkodott a teremben és a súlyos ítélet után a közönség csendben távozott. Az elítéltek nyugodtan hallgatták végig az ítéletet, majd azonnal felebbezést nyújtottak be. A felmentett vádlottakat azonnal szabadlábra helyezték, mert az ügyész belenyugodott az ítéletbe. A nagy port felvert kémkedési per első felvonása ezzel befejeződött.

Gyilkosság a Calea Grivitein

Elszámolási differenciák miatt megölte a kollégáját egy házaló

Bucurestiből jelentik: Halálos kimenetelli verekedés játszódott le ma délelőtt Bucures-tiben a Calea Grivitein. Pandele Mihály házaló összeszólkozott Ciulin Vazul ügynökkel, akivel egy üzleti ügyből kifolyólag elszámolási differenciái voltak. A veszekedés egyre hevesebbé vált, majd Ciulin hirtelen mozdulattal előkapott egy nagy konyhakést, amelyet kabátja belsejében tartott és beledölte Pandele Mihály házalóba. A szerencsétlen ember vértől borítva a földre zuhant.

A verekedés színhelyét közben nagy tömeg vette körül, majd előkerült egy rendőr is, aki a mentőkért és a rendőrségért telefonált. A mentők a súlyosan sérült házalót a Flantropia kórházba szállították, ahol két órai borzalmas szenvedés után meghalt. Megállapítást nyert, hogy a kés a szerencsétlen ember mellén keresztül a tüdejébe hatolt, melyet keresztül vágott és ez okozta a halálát. A gyilkos ügynököt a rendőrség letartóztatta.

Egy szerelmes elefánt halála

Különös cirkuszi per — Szerelmes volt-e az elefántkisasszony?

Párisból jelentik: A párisi polgári törvényszék előtt tegnap tragikomikus cirkuszi per kezdődött, amelynek kiindulópontja egy Mary nevű 24 esztendőes elefántkisasszony hirtelen halála volt. Mary tulajdonosa és ápolója azt állítja, hogy az elefánt vasuti utazás következtében pusztult el.

A vasutigazgatóság ezzel szemben azt állítja, hogy Mary azért halt meg, mert kielégítetlen szerelmi vágyakozása elvette az eszét és dührohamaiban — miközben egy vasuti kocsi tökéletesen szétrombolt — addig csapkodta a fejét a vonat vasrészéhez, amíg agyrázkódást kapott és így kimúlt. Ezen az alapon tehát a felperes keresetének elutasítását kérte. A felvonultatott orvosi szakértők valóban azt vallották, hogy az állat holttemének felboncolásánál megállapították az agyrázkódást. Azt azonban képtelenek voltak a tudós férfiak megmondani, vajon az elefántkisasszony dührohama következtében kapott-e agyrázkódást, avagy pedig a vasuti kocsi nem éppen gyengéd ide-oda tologatása, lökdösése következtében. Maga a bíróság is igen súlyosnak találta a problémát és nyilván ezért egy heti gondolkodási időt adott magának az ítélet kihirdetéséig.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az érdeklődés frappáns módon nyilvánult meg a kitűnő szubrettprimadonna és a kiváló buffó jutalomestje, a Dolly operett reprize iránt. Mindkettőjüknek pompás szerepe van benne. Vincze Emmi a címszerepet alakítja. Az operettegyüttes erősségei, mint Kornély Mária és Keleu Árpád, szintén részt vesznek a szubrettprimadonna és a buffó bucsuján, amelynek érdekessége, hogy Csányi Mátyás, a kitűnő karmester dirigálja.

* Vasárnap délután 5 órakor: Nőtlen férfi, operettuidonság, 30, 20, 10 lejes helyárrakkal.

* Vincze Emmi és Kun Dezső jutalomestje. Vasárnap este lesz a Dolly előadása. Az elmúlt szezonban mindenki szívébe zárta ezt az izig-vérig kiváló szubrettprimadonnát, míg Kun Dezső már régi kedvence az aradi színháznak. Mindketten kitűnő alakítást nyújtanak az operettben, Vincze Emmi pedig a címszerepet alakítja. Érdekessége az estnek, hogy Csányi Mátyás, a kiváló karmester dirigál. Berkovics Dániel, a nagyszerű tenorista pedig több operaáriát énekel. Olcsó helyárrak.

* Vasárnap délután 5 órakor: Nőtlen férfi, a nagyszerű operettuidonság 30, 20, 10 lejes helyárrakkal.

— A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma ismét színes, változatos tartalommal jelent meg. A kitűnően szerkesztett rádiólap a világ legfrissebb szenzációit közli képekkel illusztrált cikkekben, továbbá a legaktívabb rádióeseményekről ad tudósítást. A Der Deutsche Rundfunk ezenkívül teljes heti nemzetközi rádióműsort is közöl.

Halántékon lötte magát Bucures-tiben egy fiatal hadnagy

Az elkeseredett fiatal katonatiszt két levelet hagyott hátra. Senki sem tudja miért lett öngyilkos.

Bucures-tiből jelentik: Tragikus végű öngyilkosságot követett el az elmúlt éjjel Bucures-tiben Dimarie Usacol 23 éves hadnagy, aki a Str. Atanasie 26. szám alatti lakásán szolgálati revolverével halántékon lötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosságot a hadnagy szolgálja vette észre, aki mikor reggel fel akarta költeni gazdáját, megdöbbenve látta, hogy az nagy tócsa vérben mozdulatlanul fekszik ágyában. A helyszínre kiszállott rendőri és katonai bizottság két levelet talált az öngyilkos hadnagy szobájában, melyek közül az egyiket családjának, míg a másikat feleségének hagyta. A hadnagy hátrahagyott leveleiben nem indokolta meg, hogy miért követte el végzetes tettét.

Szalontai „gyöngyélet”

A kolozsvári hadbíróóság öt havi szabadságvesztésre ítélte a szalontai ezred egyik századparancsnokát, mert ellenszolgáltatásért adott szabadságot.

Kolozsvárról jelentik: A hadbíróóság érdekes ügyet tárgyalt ma. Katonai feljelentések ugyanis arról adtak hírt, hogy az Aradon is általánosan ismert Ulmann Vasile kapitány a szalontai 93-as gyalogzászlóalj egyik századparancsnoka kisebb-nagyobb tiszteletdíjak ellenében ötöt-husz napig terjedhető szabadságokat adott az otthon után vágyakozó bakáknak. Így volna a tényállás, a megidézett negyven tanu közül harminc direkt, vagy indirekt uton igazolja is ezt, de a katonai ügyészség konkrétumokkal nem képes a vádiratot alátámasztani.

Fantasztikus „ügyek”

A megvesztegetési per tanuinak sokaságából tegnap délelőtt hallgatta ki a hadbíróóság Puicanescu főhadnagyot, akinek vallomása után a per anyaga különféle személyi elmentések és rokonl viszonylatokkal olyan csomóvá kuszálódott, ami nehéz feladat elé állítja az öt hadbírótszist.

Puicanescu főhadnagy vallomása szerint: A 93. gyalogezredben a szabadságolások körül fantasztikus dolgok történtek. A további elbeszélésekből kiderül, hogy nemcsak Ulmann kapitány századánál, hanem az ezred másik két, Aradon fekvő zászlóaljánál is. A sorozatos visszaélések megállítására érdekében az ezredparancsnok 1928. májusában „szigoruan bizalmas” leirathat értesítette a zászlóaljparancsnokokat, hogy 48 órai eltávozási engedélyt is csak zászlóaljparancsnoki láttamozással adhatnak ki a századparancsnokok. Ezt a rendelkezést Szalontán is közölték a századosokkal és így Ulmann kapitánnyal is.

Természetesen ez a rendelkezés azért nem volt nagyobb akadály. Azok a katonák, akik haza öhajtottak menni, némi áldozatok árán ezután is hozzájuthattak a szabadsághoz.

A rendelkezés májusban jelent meg, de Ulmann kapitány ellen csak ugyanaz év december végén indítottak vizsgálatot.

Az „avatolt” önkéntesek

Megállapítást nyert ugyanis, hogy a kapitány „ügykezeléséről” két önkéntese, Curuc Petru és Feldmann József is tudott. A felet-

tes katonai hatóságok erre kihallgatás alá vették a két önkéntest, akik kezdetben nem vallottak felelősségük ellen. Curuc azonban tíznapí áristom után emlékezni kezdett bizonyos dolgokra és végül is kibökte, hogy a 48 óras szabadságra induló katonáknak a kapitány megbízásából azt mondta, hogy ha akarnak még 15—15 napi szabadságot, úgy hozzanak zabot, tojást, csirkét, vagy pénzt ajándékba, a kapitány ur szereti az ajándékokat és egész biztos, jóindulattal fogja őket továbbra is kezelni.

A jóindulat pedig különösen katonáéknál rendkívül értékes valami és — állítólag több, mint 40 katona igyekezett Ulmann kapitány rokonszenvét pénzzel és falusi termékekkel megszerezni.

Curuc Petru önkéntes vallomása lényegében azonos az Ulmann kapitány ellen megszerkesztett vádirat tartalmával, a katonai ügyész kívánságára kihallgatott nagyszámú tanu is igazolni látszik ezt, de kézzelfogható bizonyítékok nem állnak a vád rendelkezésére.

Marasztaló ítélet a három vádlott számára

Ennek ellenére Negulescu őrnagy, katonai ügyész vádbeszédében kifejtette a hadbíróóság előtt, hogy Ulmann kapitány üzemelt a legteljesebb mértékben bebizonyítottan látja és ismerti mentalitással össze nem férhető, lelkiismeretlen üzérkedés miatt súlyos büntetést kér. Ezzel szemben Popescu dr. védő a tárgvi bizonyítékok hiánya miatt, felmentő verdiktet kér a hadbíróáságtól.

A délutáni órákig tartó tanácskozások után hozta meg a hadbíróóság ítéletét, Ulmann kapitányt szótöbbséggel 5 hónapi elzárásra ítélte, míg a megvesztegetésben szintén részes Curuc Péter és Feldmann József önkéntesek akik mint közvetítők szerepeltek a kapitány és a bakák üzleti kapcsolatainál, három-három hónapi fogházbüntetést kaptak.

Az ítéletet az összes vádlottak megfelelő-bezték a bucures-ti legfelsőbb katonai bírósághoz.

Egy közveszélyes örült kétszer szökött meg ugyanegy napon a galaci elmeógyógyintézetből

Miután botrányt okozott egy vendéglőben, ki akart ugrani az ablakon

Galacból jelentik: Nem mindennapi botrányt rendezett ma Galacban egy elmebeteg galaci kereskedő. Néhány nappal ezelőtt Italianu Vazul galaci fakereskedőt beszállították a kórház elmeosztályára, mert megállapítást nyert, hogy ön- és közveszélyes örült. A kereskedő megtámadta családjának tagjait, akiket összevert, úgy, hogy végül is kénytelenek voltak a tragikus sorsu kereskedőt az elmeógyógyintézetbe szállítani.

Ma reggel a kereskedő kiszökött az elmeógyógyintézetből és a kapuban örködő portást egy hatalmas kötéllal megtámadta, aki segítségért kiabálva, elmenekült az örült ember elől. Italianu ezután átrohant az ucca tulsó oldalán lévő vendéglőbe és ott egy széket kapva, ütlegelni kezdte a vendégeket. A ven-

déglőben nagy pánik tört ki, mindenki a kijáratok felé igyekezett és végül is nagynehezen sikerült a dühöngő örültet lefogni, akit több kórházi ápoló segítségével visszavittek a kórházba.

Az esti órákban az örült kereskedőnek egy óvatlan pillanatban újra sikerült kiszökni a kórházból, majd a kórház kapujában álló embereket fellökve, a városba rohant, ahol Margulies főrabbi házába rontott és ott a keze ügyébe eső üveg- és egyéb tárgyakat összetörve ki akart ugrani az emeleti ablakból. Az örült embert még idejében sikerült megakadályozni borzalmas tettének keresztüvitelében és megláncolva a központi rendőrségre vitték, ahonnan a Chisianu melletti Costiugeni elmeógyógyintézetbe fogják szállítani.

Földgázát találtak az aradi vár területén

Giurgiut kapitány furásának szenzációs eredménye. Temesvárról geológus érkezett a gáz megvizsgálására. Kilencvenkét méterre találták a földgázát. Ma bizottság szállt ki a helyszínen.

Érdekes és kiszámíthatatlan következményű szenzációja van Aradnak. Az *Aradi Közlöny* már többször foglalkozott az Aradváros általajában talált földgázzal. Ismeretes, hogy a Neuman Testvérek műmalma mellett már évekkel ezelőtt találtak földgázot, de az a mennyiség olyan csekély, hogy Arad közgazdasági szempontjából kevés jelentőséggel bír. A *Simay-fürdő* vizének is van gáztartalma, de ez a mennyiség csak arra elég, hogy a vizet rádióaktívá tegye.

Lángra lobban a földgáz

Az aradi várban napok óta fúrnak egy kútát, hogy a megnövekedett vizigényeket kielégíthessék a vár területén. Tegnapelőtt furás közben csőrepedés történt. Az ott dolgozó katonamunkások vezetője, *Berta* őrmester egy katonát küldött le a kut mélyére, hogy az elrepedt csövet kicserélje és

mikor a katona gyufát gyújtott, egyszerre csak szép kékes lánggal égni kezdett a víz felülete.

A katona megijedt és igyekezett a kútból kijutni. *Berta* őrmester az észleletről azonnal jelentést tett *Giurgiut* Péter kapitánynak, aki szakképzett kútfúr. A kapitány tüzetesen megvizsgálta a kut körül történt műveleteket, majd amikor megállapította, hogy a további furás semmi veszéllyel nem jár, megengedte a furás folytatását. Tegnap átutazott *Giurgiut* kapitány Temesvárra, ahol a műegyetemnek jelentést tett az észleletről és kérte, hogy a tüzetesebb vizsgálat miatt szakértőket küldjenek Aradra.

Mára meg is érkezett *Cristescu* terma-ál-namica szaktanár és *Dumitrescu* geológus, akik magukhoz kérték *Schillinger* Imre vegyész-mérnököt és az *Aradi Közlöny* munkatársát és kiszálltak a helyszínre, *Giurgiut* kapitány felfedezésének megvizsgálására. Mindjárt a helyszínen megállapította a bizottság, hogy

Giurgiut kapitány felfedezése óriási jelentőséggel bír

és amennyiben a további furások a várt eredményeket hozzák, az aradi vár pár év alatt európai hírű gyógyfürdővé alakulhat át.

A bizottság tagjai megvizsgálták a furás helyét és a talajviszonyokat, majd analizálták a kútból előretörő vizet és az abban lekötött gázt. A bizottság egyöntetűen megállapította, hogy a várban feltörő víz ugyanolyan radioaktív, mint a *Simay-fürdő* vize.

Giurgiut kapitány az alábbiakat közölte az *Aradi Közlöny* munkatársával:

— Már hónapok óta sejtettem, hogy a vár alatt földgáz van, mert a kazematták levegőjében állandó fejfájást éreztem. A rosiori ezred és a vár kútjait én furattam és a vizet

A színház és a városi tisztviselők

Az állandó választmány szigorú határozata

A városi tanács állandó választmányának legutóbbi ülésén a város vezetősége határozatot hozott, amelyben arra kötelezik *Szendrey* Mihály színiigazgatót, hogy az aradi magyar színház megindulása idején a város részéről kiküldött városi tisztviselők elmaradt járandóságait minél rövidebb idő alatt fizesse meg. A városi tanács állandó választmányának megállapítása szerint *Szendrey* színiigazgató *Dunca* Károly városi főszámvevőnek 5000, *Voiticeanu* polgármesteri titkárnak pedig 10 ezer lejjel tartozik, akik számára a város a maga kasszájából folyósított már 2500—5000 lejes előlegeket.

A város állandó választmánya határozati-lag kimondotta, hogy mindaddig, amíg *Szendrey* Mihály színiigazgató nem rendezi kötelezettségét a városi tanácssal szemben, a tanács a városi színház épületét nem bocsátja előadások céljára a rendelkezésére.

saját szabadalmu készülékemmel liozom felszínre, amiáltal elértem, hogy nem 10 lejbe kerül egy köbméter víz, hanem egy lejbe. Még egy ilyen kutat akartam furatni a vár területén, amikor véletlen folytán a rég sejtett földgáz felszínre bukkant. Most egy feligő-gépet konstruálok és valószínűleg egy-két napon belül sikerülni fog a nyert földgáz mennyiségét és a nyomást megállapítani. Számításom szerint a most nyert gáz is alkalmas már egy 50 lóerős motor hajtására, ami nagy jelentőséggel bír azért, mert 92 méter mélységben találtuk a földgáz ilyen, aránylag nagy mennyiségét. A *Neuman-gyár* 443 méter, a *Simay-fürdő*, amely 800 méter távolságra fekszik a mi lelőhelyünkötől, 300 méter mélységben találta meg ezt a mennyiséget. Aradon még nem találtak 300 méteren felül földgázt és ezért, ha csak lassu tempóban is, de tovább folytatom a kutatásaimat. Azért megy a furás lassu tempóban, mert folyómétere 1700 lejbe kerül és senki sem bocsájt rendelkezésére pénzt, úgy, hogy saját anyagi erőmből kell azt végezni. Ha a várt eredmények bekövetkeznek, memorandumban kérni fogom a hadügyminiszteriumot, hogy az aradi várból egy nagyszabású katona gyógyfürdőt rendezzen be és remélem, hogy nem fognak elzár-

Bucuresti-i sztárok izgalmas autóbalesete

Hetven kilométeres sebességgel rohant neki egy utszéli fának a *Ventura-színház* dramaturgia — Az autó izzé-porrá zúzódott, de a bentülőknél nem esett baja

Bucurestiből jelentik: A csodával határos módon menekült meg ma egy súlyos autókatasztrófiától *Jancovescu* János ismert bucaresti-i színész, a *Ventura-színház* dramaturgia. A színész gépkocsiját, melyben rajta kívül még *Tota Solu* színésznő is ült, 70 kilométeres sebességgel hajtotta a Kiseleff-országuton. A strandhoz érve, *Jancovescu* ki akart kerülni egy előtte haladó automobil és ezért a volánt hirtelen balra fordította. A nagy

sebesség következtében a gépkocsi megcsúszott és nekirohant egy utszéli fának. Az összeütközés oly erős volt, hogy a gépkocsi valószínűleg darabokra tört, azonban egyenesen a csodával határos, hogy a bentülő színészek és barátjének egyáltalán semmi bajuk sem történt.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy *Jancovescu* a rendőrség a kidöntött fáért 100 lej pénzbírsággal sújtotta.

A pénzügyminiszterium nagy pénzbírsággal

Miért nem alkalmazzák az aviatikai bélyeget a temesvári mozik? — Törvényteleniséget követett el a városi mozik igazgatósága

A hirhetté vált aviatikai bélyegek használatának sokak által vitatott ügyében érdekes helyzet állott elő Temesváron, a város kezelésében álló moziknál, ahol *Pop Amos* moziigazgató egyszerűen nem vette figyelembe a törvény rendelkezéseit és az aviatikai bélyegek kötelező bevezetése nélkül árusította a városi mozik jegyeit. Ennek a körülménynek híre eljutott az aradi városi mozik igazgatóságához is, ahonnan a város vezetőségének megbízásából *Stefianut* Sabin városi főjegyző, a mozik központi igazgatója a napokban Temesvárra utazott, ahol tájékozódni kívánt abban a kérdésben, hogy milyen jogi alapra támaszkodva nem vezette be a temesvári városi mozik igazgatósága az aviatikai bélyeg kötelező használatát?

Amint értesülünk, a temesvári mozik igazgatójának álláspontja az, hogy az aviatikai bélyegeknél kötelező használatát elrendelő törvény felesleges terhet ró a moziigazgató közösségre és ezért a pénzügyminiszteriumban protestációt tesz a törvény rendelkezései ellen. Természetesen egy már életbelépett törvény rendelkezései ellen ilyen uton nem lehet kifogásokat emelni és ezért Temesváron az a furcsa helyzet állott elő, hogy a városi mozik igazgatósága tulajdonképpen törvényteleniséget követett el, amire nézve, — mint köztudomásu — a törvény megfelelő büntetéseket tartalmaz. Ugy értesülünk, hogy a temes-

vári moziigazgatóságot, tehát tulajdonképpen Temesvár városát a pénzügyminiszterium minden bizonnyal súlyos bírságban fogja részesíteni a törvény rendelkezéseinek tudomásul nem vétele miatt, egyben pedig kötelezni fogja arra, hogy a törvény életbelépetése napjaink visszamenőleg, a kiadott jegyek után járó kétejes aviatikai bélyegilletéket ugyancsak a saját kasszájából fizesse meg.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: HÁBORGÓ SZENVEDÉLYEK (Das Kap der Verlorenen) E. A. Dupont, az „Atlantic” világhírű rendezőjének leghatalmasabb alkotása. A jelenkor legismertebb színészcsoportjával, mint Fritz Kortner, Conrad Veldt, Heinrich George és Tala Birell játsszák benne a főszerepeket.

SELECT: Premier. DR. FU MANCHU. Izgalmas, érdekesítő részletekben bővelkedő bűnügyi dráma. Főszereplői: Warner Oland, Jean Arthur, és Neil Hamilton.

ELITE: Repriz-premier. BENZINHERCEGNŐ. Kalandos vigjáték. A főszerepben Reginald Deuny. (Előadások negyed 8 és negyed 10 órakor.)

GRADISTE: Új műsor. PÁRISI MAMOR. Társadalmi dráma, Lü Dagoverrel a főszerepben. (Előadások 7 és 9 órakor.)

H I R E K

Gróf Bethlen György dr.

köszönete az ország magyarságának

Kolozsvárról jelentik: Minden terror és erőszak ellenére a Magyar Párt megismosodva került ki a választási küzdelemből. Mandátumainak száma a kormány mesterkedése következtében csökkent ugyan, de ezt a veszteséget főként a székellyföldi választási visszaélésekre, a kormány számlájára kell írni. A magyar választókat elismerés illeti, hogy a szírehangok ellenére, megbirkózva a terrorral is, lelkesen kitartottak a magyar listák mellett.

Az Országos Magyar Párt elnöke most a választások után az alábbi sorokban mond köszönetet a választók jelkes kitartásáért.

MAGYAR TESTVÉREK!

Nemzeti szövetségünk, a Magyar Párt, kiállt a súlyos választási megpróbáltatásokat és megmutatta leverhetetlenségét. Ti teljesítettétek magyar kötelességeiteket és újból lényes bizonyosságát adtátok polgári öntudatotok komolyságának. Pártok tusáinak viharzó harcai között, az ellenetek felvonultatott hatalmi erőszak kemény terroria alatt, méltó büszkeséggel és edzett megfélemlíthetlenséggel állotta meg helyét a magyar összetartásba vetett hitnek megtörhetetlen ereje s jogaink követelésének igazsága. A fegyveres erő felhasználásával, a megfélemlítésnek, kijátszásnak, visszaéléseknek megszámlálhatatlan eszközeivel a mi biztos eredményeinket meghamisíthatta a törvénytelenység, de a magyar lélek megtántoríthatatlanul és a magyar egység megbonthatatlanul került ki a küzdelemből. A megszerzett mandátumok számán felül ebben van a mi igazi győzelmünk, aminek kiharcolásából kivette részét a legszörvénysőbb elszigeteltségben élő magyarság is. Tömegeinknek az utjukba állított fegyveres sorfalak kordonvonala előtt kellett megmutatniok magatartásuk kitartó erejét és nagyon sokan vannak, kiket ártatlanul hurcoltak fogságba áldozatkész magyarságukért. Győzelmünket ez a szenvedés minősíti értékesebbé s népünknek most is megmutatkozott elszántsága kötelez a további tántoríthatatlanságra, odaadó munkásságra.

Magyar testvérek! Most, amikor átvesszük a magyar nép parlamenti képviselőt, a pártvezetőség nevében mondok köszönetet minden hű magyarnak a kötelességteljesítésért. A magyar egységnek egymásba láncolóldó soraiba részt az erőszak sem lüthetett s a megpróbáltatások tüzeiben meg kellett, hogy erősödjék az összetartás, amely egyetlen csilhatatlan bizonyítéka a ti jobb jövőtöknek.

Kolozsvár, 1931. június hó.

Dr. Gróf BETHLEN GYÖRGY, s. k.
az Országos Magyar Párt elnöke.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Helyenként zivataros eső, lényegtelen hőváltozás várható.

— **Julius végén tartják Ileana hercegnő esküvőjét.** Bucurestéből jelentik: Ileana hercegnő esküvőjét július hó végére tűzték ki.

— **Dr. Suciu Traian aradi megbízatása megszűnt.** Az aradmegyei prefekturára ma érkezett meg a belügyminiszteriumnak 6123. számú rendelete, amely közli a prefektussal, hogy dr. Suciu Traian zsombolyai főjegyző speciális jellegű megbízatását az aradmegyei prefekturán megszünteti. A rendelet intézkedése következtében dr. Suciu Traian zsombolyai főjegyző dr. Serban György megyei prefektus visszaérkezése után újra elfoglalja régi állomáshelyét.

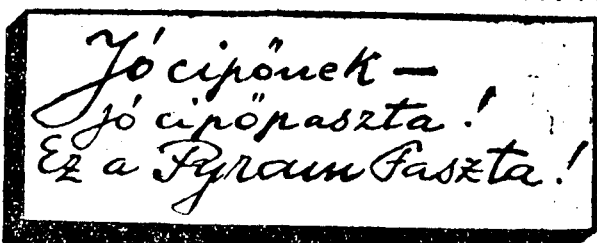
— **Stana Simon görögkeleti plébános elköltöztése.** Stana Simon görögkeleti plébánost, aki az aradi plébánián teljesített szolgálatot és ezenkívül a plébánia hivatalos közlönyének, a „Biserica si Scoala” című lap szerkesztője, dr. Comsa Gergely püspök június 10-én esperessé nevezte ki. Az új esperes 20 éve teljesít papi szolgálatot. Tíz éve szerkeszti a román egyház hivatalos közlönyét és 10 éve tölt be papi tisztséget az aradi parochiánál. A magas kitüntetés alkalmával számos tisztelője távozott az új esperes.

Elesedik a viszony a Vatikán és Litvánia között

A vatikáni litván követ elhagyta Rómát — Nagy tüntetésekre készülnek a pápa litvániai hívei — A pápai állam nem mondja fel a Litvániára kedvezőtlen konkordátumot.

Kownóból jelentik: A litván kormány és a Vatikán közötti konfliktus, mely miatt, amint megírtuk, a litván kormány Bartolomei pápai nunciust kiutasította Litvániából, napról-napra elesedik. A vatikáni litván követ szintén elhagyta Rómát, hogy visszatérjen Kownóba. Litvánia egyházi köreiből és a katolikus egyházhoz közelálló keresztény demokrata pártban nagy tüntetések lesznek és a kulturharc a katolikus egyház és a litván állam között elkerülhetetlennek látszik. Még mindig nem lehet tudni, hogy a Vatikán

milyen végleges álláspontot foglal el az eseményekkel szemben? A kownói kormány szeretne úgy manővrozni, hogy a Vatikán mondja fel a konkordátumot, mely kedvező a katolikus egyházra nézve. Eddig azonban semmi nyoma annak, hogy a vatikáni városban a konkordátum felmondására készülnének. Kownóban és a többi litván városban a katolikus hívek tiltakozó gyűléseket tartanak a nunciust kiutasítása ellen és a gyűlésekről erőlyes hangú határozatokat küldtek a kormánynak, mely az eddigi jelek szerint, kitart álláspontja mellett.

— **Leitner Mihály dr. a magyar zsidóságról.** A Magyar Párt aradi otthonában ma este dr. Leitner Mihály, a dévai Magyar Párt volt elnöke nagyszámú hallgatóság előtt ismertette az erdélyi magyar zsidóság álláspontját a választásokkal kapcsolatban ért támadásokkal szemben. Leitner Mihály dr. a zsidóság faji hovatartozandóságát teljesen függetlenítette a politikában követendő utaktól és azt vitatta, hogy amíg nyugaton a zsidók csak vallásilag tesznek különbséget maguk között, addig Romániában keleti mintára a zsidóságot a politikai pártok vallásukon keresztül igyekeznek érdekeik szolgálatába állítani. A tartalmas előadás mély benyomást keltett a hallgatóságra és Leitner Mihály dr.-t, aki kitűnő szórok, sokáig éljenztek.

— **Hőhullám Franciaországban.** Párisból jelentik: Franciaországban hatalmas hőség uralkodik. Páris környékén árnyékban 33 fok meleget mértek, Spanyolországban 36 fok árnyékban a hőség. Madridban viszont árnyékban 41 fokos hőmérsékletben is szenvednek az emberek.

— **A Nautilus Anglia felé közeledik.** Londonból jelentik: A Nautilus Anglia felé haladtában Baltimoretől 1200 kilométernyire látták. Hírek szerint Wilkins kapitány végleg elhatározta, hogy amint megérkezik Londonba, néhány napot ott fog tölteni.

— **Amerikában megint huszonkét bankból álló bankcsoport bukott meg.** Newyorkból jelentik: Illinois államban 22 bank fizetésképtelenséget jelentett. A pénzügyi intézetek egy válságba került konzern alapításai voltak. Newyorki pénzügyi körökben úgy tudják, hogy a fizetésképtelen bankok 16 millió dollárt kötevé betétállományukat teljes összegben vissza fogják fizetni betéteseiknek, mert ezekre az aktívákból maradt elég fedezet.

— **Lóverseny Pankotán.** Az Aradi Közlöny már beszámolt arról a nagyszabású lóversenyéről, amelyet e hó 14-én, vasárnap rendeznek Pankotán. A lóverseny iránt már eddig is nagy érdeklődés nyilvánult meg és az előkészületekből ítélve az minden tekintetben impozáns és rendkívül érdekes eseménye lesz egész Aradmegyének. Az összes versenylovakat, melyek a versenyen résztvesznek már átszállították az állami lótelepről Pankotára és naponta folynak a próbák. A versenyt Dengl ezredes és Moldovan alezredes fogják levezetni. A programban egy kis válogás történt, amennyiben a délutáni verseny nem három, hanem 2 órakor veszi kezdetét. Az aradi közönség részére vasárnap több villanyos van fenntartva, amely a lóversenyen résztvenni szándékozókra Pankotára viszi.

— **Agyonrugta a ló.** A szemleki esemény ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Pacican György 7 éves fiút az istállóban az egyik ló agyonrugta. Az ügyészség a temetés iránti engedélyt megadta.

Gyermektragédia Fazekasvarsádon

A tóba fulladt egy 12 éves fiú

Megrendítő szerencsétlenség történt ma délután Fazekasvarsánd községben. Giurcuta István nevű fazekasvarsándi gazda fia a 12 éves Stefan több társával együtt a falu határában levő tóba ment fürödni. A gyerekek vigdélutáni hancurozását azonban hirtelen felőrző segélkiáltások szakították meg, amelyek a tó felől hallatszottak. Gyerekek valamilyen nyien a partra rohantak, ahol kétségbeesve látták, hogy Giurcuta Stefan, aki a tóban fürdőzött, hirtelen elmerül a hideg vízben.

Játszópajtása tragikus szerencsétlenségét látva, Nagy György ugyancsak fazekasvarsándi 14 éves fiú hirtelen elszántsággal ledobta ruháit és a fuldokló után ugrott, a rendkívül hideg, mély vízbe. A bátor fiú elszánt tettét azonban nem koronázta siker, mert a fuldokló Giurcuta többé nem merült fel a vízből. A tragikus szerencsétlenség után néhány órával vetette föl a víz a tragikus halált halt gyermek holttestét.

Fazekasvarsádon a gyermektragédia híre mélyszéges megdöbbenést keltett. A falu bírása haladéktalanul jelentést tett a csendőrségnek a történetekről.

— **Öngyilkos aradi asszony.** Ma délután értesítették az aradi mentőket, hogy a Bathányi-ucca 14. szám alatti házban Frunza Györgyné öngyilkossági szándékból zsíros szódát ivott. A mentők az öngyilkos asszonyt beszállították a kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. Az orvosi beavatkozás sikerrel járt és az öngyilkos asszony túl van a veszélyen.

— **Szökés a határon.** A curtici-i határrendőrség elfogta s az aradi rendőrségre kísérte Kolmann Antal 34 éves cioasti-i (Botosani megye) lakost, aki Magyarországból Romániába szökött. Ugyancsak a curtici-i határrendőrség fogta el Kovács Jenő 18 éves Reti községbeli (Háromszék megye) cipészt, aki a határon át akart szökni Magyarországra.

— **Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.** A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Ezernél több, szebbnél-szebb és értékes tombolatárgytól fog roskadozni a külön e célra felállított sátor a nyomdászok június 28-iki kertünnepélyén, mely az ujaradi Körnett-féle vendéglőben lesz megtartva.** Tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, a rendezőség jelszava: a legmérsékeltebb árak az egész vonalon, úgy a belépőjegyeknél, mint a tombolaszámoknál stb. Este tánc egy elsőrendű cigányzene mellett.

Törvénytelen borju

Humoros tárgyalás az aradi törvényszéken

Repede Demeter nagylaki béres a közelmultban egy gazdátlan borjut talált. Mivel törvénytisztelő ember volt, nem akarta megtartani a borjut anélkül, hogy arról szabályszerű iratai ne lennének. Felkereste tehát Prihovszky Pavel bérest, akinek viszont egy tehene volt, szabályszerű járattal. Megegyezett tehát Prihovszkyval, hogy a borjut sajátjának vállalja, azzal „passzust” csináltat és annak alapján adja el Repede Demeternek. A járlat el is készült, a talált borju mint Prihovszky tehenének szabályszerű ivadéka cserélt gazdát. Az emberi irigység azonban hártalan s nem nyugodott bele, hogy szegény Repede Demeter borjutulajdonos legyen. Névtelen feljelentést tettek a csendőrségnél, mely a nyomozás során rájött a turpisságra és Repede Demeter, valamint Prihovszky Pavel közokiratihamisítás vádjával terhelten került a bíróság elé. A tárgyalás bővelkedett humoros részletekben. Repede mentiségére felhozta, hogy a borjut elvette tőle a község s mint gazdátlan, elárverezték, tehát neki végezetül is semmi anyagi előnye az ügyből nincs. A törvényszék a különös mentőkörülményt azonban nem vette figyelembe s Prihovszky Pavelt egy hónapi, Repede Demetert pedig két hónapi fogházbüntetésre ítélte.

— A curtici-i tragédia áldozatai. Tegnap délután, mint az Aradi Közlöny jelentette, Kovács Antal katonaszökevény fegyverrel rálőtt Rosu Péter községi rendőrré, aki le akarta tartóztatni. Rosut még tegnap este be szállították az aradi kórházba, ahol ma reggel megoperálták. Állapota súlyos. Kovács Antalt, akit az őt üldöző csendőrök löttek le, ma reggel be szállították a várban lévő helyőrségi kórházba.

— Az Eminescu-park szenzációja. Sportszenzációja is lesz a vasárnap délutáni iótekonny park-ünnepélynek, melyre már az eddig hirdett programra is nagy érdeklődést mutat a közönség. Érdekfeszítő lesz a világ minden táján többször kiűntetett tíz nemzetközi birkózó bajnok mérkőzése. Az Ikaroszi tornajátékokat az ATE mutatja be igazán nagy művészettel. A Hungaria csapata pedig mérkőzése után az Eminescu-park kioszkjában gyűlik össze vacsorára, mikor is a közönség kívánságára autogramokat ad. Fenti hirdáción kívül már mindenki örömteljes érdeklődéssel várja a biztos nagy sikerrel közreműködő Donna Rita madridi, Kormos Illa budapesti, Delila sztambuli táncfenomének jelenéseit, Mrs. Who, Dini duo, Fratellini, Bellini, Szergej külföldi művészek attrakcióit. Al Jolson elbájoló énekét, a karneváli felvonulást, az aradi művészek színelőadásait, 600 magyar leány táncát, a magyar sétatáncot, Humbolt híres zenebohóc előadását és a számtalan bel- és külföldi művész attrakcióit. Ilyen méretű park-ünnepélyt Aradvárosban még soha sem rendeztek s már alig várja a város közönsége, hogy felcsigázott érdeklődését kielégíthesse.

— Nagy tűz Ujaradon. Berar Todor ujaradi lakos istállójában eddig ismeretlen okokból kifolyólag tűz támadt. A romboló elem pusztítását csak későn vették észre, amikor már nem lehetett semmit sem menteni. Az istálló tövig leégett. A gazda kára biztosítás révén egyelőre fedezve van.

— Bűnre csábított egy curtici-i cigánylegény. Az aradmegyei csendőrség őrizetbe vette Stanou Ilic curtici-i cigánylegényt. A fiatal cigánylegény ellen az a gyanu merült fel, hogy Elena nevű 18 éves unokatestvérét erőszakos uton magáévé tette, majd amdön a fiatal leány anyai örököknek nézett elébe, arra vette rá, hogy titoktalan beavatkozással szabaduljon gyermekétől. A történetet a curtici-i feljelentésére a curtici-i csendőrség vette vizsgálat alá, amely megállapította a fiatal cigánylegény bűnösségét, egyben pedig nyomozást vezettek be azután az ismeretlen idősebb asszony után, aki a titoktalan mütétet végrehajtotta a leányon. Stanou Ilic csendőrség az aradi ügyészségre kísérte be.

— Letartóztatott illiomtörő. A csendőrség ma szállította be az aradi ügyészség fogházába Vadin Antal csószot, aki Komlós község alkalmazottja volt, s aki ellen az a vád merült fel, hogy két kiskorú leány ellen erőszakot követett el. Az ügyészség a bestiális embert letartóztatta és helyezte

BETHLEN győzelmét jósolják a magyarországi választásokon

Az ellenzéki pártok nem tudnak reális politikai programot adni — Az ország polgársága elítéli a miniszterelnök ellen intézett támadásokat —

Budapestről jelentik: Egész Magyarország a választásokra készül. Az eddig befutott választási hírekből megállapítható, hogy az ellenzék alig számíthat valami eredményre. Az egyes kerületekben az ajánlásokkal csak nagyon nehezen haladnak előre és körülbelül 80 százalékban nem is tudják megszerezni az elő-

írt ajánlási mennyiséget.

A kormány fölénye kiváltképp abban rejlik, hogy az ellenzék nem tud reálpolitikai programot nyújtani, minden ígérete a miniszterelnök elleni támadásokban merül ki, amelyekben az ország polgári elemei természetesen nem látnak megnyugvást.

Diplomáciai jegyzékváltás — egy patak kiáradása miatt

Operettbe-való konfliktus a görög-bolgár határon — Mi történik, ha a bolgár hatóságok tulságosan élelmesek...?

Athénből jelentik: A görög-bolgár határon különös határincidens történt. A legutóbbi felhőszakadások alkalmával ugyanis megáradt a Vistritan nevű patak, amely a két ország között határvonalat képez és kilépett medréből. A medrét elhagyó patak jelentékeny görög területet hagyott bolgár földön és a bolgár határmenti hatóságok nem voltak hajlan-

dók eleget tenni a görög határmenti hatóságok ama jogos kérésének, hogy a régi határt állítsák vissza.

Az athéni kormány erre jegyzéket küldött Szófiába, ahonnan végül is megjött a beleegyezés és most görög utasozostag szállott ki a kérdéses helyre, hogy helyreállítsa a patak által elmosott országhatárt.

Döntő fázisba jutott az optánsok ügye

A hágai nemzetközi bíróság kinevezte a magyar-román, magyar-cseh és a magyar-jugoszláv vegyes bíróságok semleges tagjait. A magyar-román bizottság semleges tagjai: egy mexikói ex-elnök s egy norvég professzor

Hágából jelentik: Az ugynevezett optánsperekben ma nagyjelentőségű fordulat állott be, amelyek alapján remélni lehet, hogy a nagyhorderejű kérdés végre a megoldás stádiumába jut. A hágai nemzetközi bíróság ugyanis kinevezte a magyar-román, a magyar-cseh és a magyar-jugoszláv vegyes bíróság semleges tagjait. Az ötös delegáció mindegyikében két-két semleges bíró foglal helyet, akik a közeli jövőben már megkezdik az optánsperekre vonatkozó akták áttanulmányozását.

Közel egy esztendeje húzódik a vegyes bíróság semleges tagjainak kinevezése. Amikor a magyar kormány sürgette a kinevezéseket, a hágai nemzetközi bíróság a kisantant-államok kérésére mindaddig elhalasztotta a kérdés elintézését, amíg valamennyi állam nem ratifikálja a párisi egyezményt. Ez azonban április 10-én megtörtént, amikor a francia

törvényhozás is elfogadta a megegyezést.

Ezek után a magyar kormány ismét hozzáfogott a sürgetéshez és az intervenciónak most eredménye is lett. A kinevezések alapján az egyes vegyes bíróságokban a következő tagok foglalnak helyet:

Magyar-román vegyes bíróság: M. de La Eorra, Mexico volt elnöke és Michael Haussin norvég professzor.

Magyar-cseh vegyes bíróság: Báro Van Heckeren, a hágai állandó választott bíróság volt hollandi elnöke és Alejandro Alvarez chilei ügyvéd.

Magyar-jugoszláv vegyes bíróság: Van Hamel holland professzor és D. Nyholm, volt dán külügyi osztályfőnök.

Ezek után semmi akadályja nincs az optánsper elintézésének és ha a döntőbíróóság valamilyen kártérítést ítél meg, az vagy az A. vagy a B. jóvátételi kasszába folyik.

Kettévágta a Rapid

Egy 18 éves leány borzalmas öngyilkossága

Bucurestiből jelentik: Borzalmas öngyilkosság játszódott le ma reggel a mogo-soiai állomáson. Egy jól öltözött fiatal urileány a Rapid elé vetette magát, amely a szó szoros értelmében kettévágta a szerencsétlen leányt. A tragikus végű öngyilkosság pillanatában sokan tartózkodtak a pályaudvaron, akik a Rapidot várták és a váratlan esemény az állomáson nagy izgalma kelte. Több ott tartózkodó uriaszony a borzalmas jelenet után ájultan esett össze. Az öngyilkos leányon segíteni nem lehetett, mert testét formálisan két darabra vágta a vonat és így, még mielőtt a mozdony kerekai alól kiszédtek, már halott volt.

Az öngyilkosság színelhelyére rendőri bizottság szállott ki, amely megállapította, hogy az öngyilkos urileányt Gh. Popescunak hívják, 18 éves és a Domoraia kerületben lakik szüleinél. A nyomozás megállapította, hogy a leány ma reggel összeveszett szüleiével és öngyilkosságát efeletti elkeseredésében követte el.

— A Montessori óvoda növendékei folyó hó 14-én, vasárnap délután 5 órakor bemutatják mesével kísért, ritmikus gyakorlataikat, Strada Sincal 4. szám alatti kerti helyiségükben.

— Elhunyt magyar hírlapíró. Debrecenből jelentik: Ujfalusi Gyula hírlapíró, a debreceni kórházban ma elhunyt. Temetése hétfőn délután lesz a debreceni római katedrális temető halottasházából. A Magyar Újságírók Debreceni Csoportja ezután kéri Ujfalusi Gyula hozzátartozóit, hogy címüket tudassák a debreceni csoporttal, mert senki sem ismeri Ujfalusi elhunyt hírlapíró hozzátartozóinak tartózkodási helyét.

— Elégett autó. Niteu Gavriła seprősi gazda a közelmultban autót vásárolt, amivel Aradra járogatott be. A 795-ös rendszámot viselő autó ma délután ismeretlen okokból kifolyólag Seprős és Sinteu közötti uton kigyulladt és teljesen elégett.

— Rendőrségi hírek. Az aradi központi rendőrség a mai napon előállította Laczkó József 17 éves, Str. Dr. Ratiu 74. sz. alatti lakost, akit különböző lopások miatt köröztek. Az eljárást elítélte megindították. — Buha Todor 41 éves curtici-i napszámos illuminált állapotban botrányt rendezett az uccán, amért az egyik rendőrszem előállította a rendőrségre. Az eljárást ellene botrányokozás címen megindították.

— Az AKE tennispályán folyó hó 12-én kezdődött a kerületi tennisz bajnokságért a verseny, melyre beneveztek egy helybeli egyesület, mint a vidékiek is (Lippa, Temesvár, Lugos, stb.). A verseny naponként délelőtt és délután tartatik.

A hasis félelmes világa — A tengerbe rejtik a csempészek a kábítószerket, a rendőrség mégis a nyomukra akad — Élet-halál harc a sivatagban.

Kairóból jelentik: Teljes csendben, anélkül, hogy a nagyvilág tudomást vett volna róla, Egyiptomban is kialakult a kábítószer-csempészet, amely, kivált ha számbavesszük a két nemzet közötti különbséget, nem sokkal áll az amerikai háta mögött. Egyiptomban ugyan nem dunnak amerikai méretű harcok, rendőrség és csempészek között, főképp azért, mert a rendőrség hátamögött nem áll sem olyan törvényes hatalom, sem akkora erő, mint Amerikában. De azért mindkét oldalon erős harc folyik, amelyet rendkívüli energiával, ravaszsággal, bátorsággal, és kitartással folytatnak. **Már sok év óta harcol Egyiptom a kábítószer pusztító hatása, elsősorban a hasis, azután az ópium, kokain, heroin és egyéb mérgek ellen, de a harc csak most kezd a tetőfokára érni.**

A csempészetnek főképp három módja van Egyiptomban. A mérgeket nagy áruküldeményekben rejtik el. Távolsági, európai és, a szomszédos közel keleti államokból érkező küldeményekben, rizseszsákokban, olajkannákban, boroshordókban, olyan nagy mennyiségben, hogy az ellenőrzés ugyyszólván lehetetlené válik. Ráadásul a csempészek kitünően dolgoznak. Nagyszerűen megszervezett kémszolgálatuk állandóan informálja a hajókat a parti rendőrségtől és vámőröktől várható veszedelmek felől. **A tengerről érkező mérget gumitömlőkbe, vagy vízálló anyagokba csomagolják, amelyeket a parti rendőrség és a vámőrök közbelépése előtt egyszerűen a tengerbe dobnak és onnan később kihalásznak.**

A parti rendőrség azonban így is rajtakapta őket, észrevette a hajó mellett uszkáló gumitömlőket. Ekkor a csempészek igazán zseniális trükköt eszeltek ki: sózsákokat kötöttek a gumitömlőkhöz, amelyek azokat elhúzták a tenger fenekére. A só néhány nap alatt kiszivárgott és a gumitömlők felszínre kerültek. A csempészek kihalászáka a tömlőket a tengerből és beviszik az ország belsejébe. Gyakran azonban a rendőrségnek még így is sikerül elcsipni a csempészeket, mert, ha arról értesül, hogy valamelyik hajón kábítószer van, napokon át figyel a ki köté környékét.

Gyakran előfordul, hogy a hétköznapi árukba rejtett kábítószerket később találják meg.

AZ

UJSÁG

MINDEN SZOMBATI SZÁMÁBAN

INGYEN

MÉLYNYOMÁSÚ, KÉPES RÁDIÓ-MELLÉKLET

TÉLJES MŰSORRAL

Előfizetni lehet: **Sándor Iván hírlapiroda, Löbl hírlapiroda aradi cégeknél.**

Igy a palesztinai Glickmann és Friedmann cég faladaküldeményét egy kairói heroinlembujban találták meg. Ez alkalommal mintegy két és fél millió korona értékű kábítószeret talált meg a rendőrség. Bécsi csempésztársaságok is garázdálkodnak Egyiptomban, az egyiket nemrég rajtakapták, szintén óriási mértékű csempészett méreggel. A rendőrségnek segítségére van az egyiptomi lakosság, amelyet **sikerült meggyőzni a mérgek borzalmas hatásáról.**

Ha a csempészek nyomára akadtak, megkezdődik az életre-halálra szóló vadászat, amelyet az óriási jutalomdíj még forróbbá és izgalmasabbá tesz. Ez a vadászat néha **négy-öt napig is eltart.** A csempészeknek gyakran sikerül kimenekülni a rendőrség karmaiból.

Csempészetten rengeteget lehet keresni, a befektetett tőkének ezer százalékát, sőt néha ennél többet is. Ilyen módon **óriási vagyonokat**

harácsolnak össze Amerikában. Ami a mérgek hatásait illeti, legveszedelmesebb köztük a hasis, annak ellenére, hogy jelei eleinte nem igen mutatkoznak. Hosszabb idő múlva munkaképtelenségre, még később teljes apáthiára, végül elhülyülésre vezet. **A krónikus hasis-szívó értelmetlen mosolya félreismerhetetlen.** Egyiptomban behozatali tilalom van azokra az anyagokra, amelyekből a hasis és ópium készül. Így aztán a hasist és a többi mérget olyan országokból importálják, ahol a termelésük nincs eltiltva, vagy pedig felületesen van ellenőrizve: Szíriából, Görögországból és Törökországból. A kairói rendőrfőnök, az angol Russel pász, aki már sokat tett a mérgek leküzdésére, joggal követeli a kérdés nemzetközi szabályozását. Az európai törvények rendszerint enyhébbé bírák el a kábítószer terjesztőivel és így magától értetődő, hogy a nagy kereseti lehetőségek egyre több embert csábítanak a bűnre. Ilyenformán nemcsak Egyiptomnak, hanem Európának is érdeke, hogy törvényhozási uton előzzék meg a mérgek pusztító hatását.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap első ízben játszik Aradon a Hungária

Az AMTE Lugoson játszik a LMTE lugosi tornáján — A francia bajnok FC. Sete Temesvárott — A Vasas ma és holdap Bucurestiben játszik

Holnap a Ferencváros és Újpest mérkőzésének méltó folytatására kerül a sor. Az AAC-nak sikerült lekötnie a Hungária világhírű együttesét és így Aradnak kivételes mérközésben lesz része. A Hungária előkelő helyezése, valamint elismert tudása, végig élvezetes mérkőzést sejtet és hisszük, hogy ebben nem fogunk csalatkozni. Az Újpesttől eltérőleg, a Hungária nem a lendület csapata, hanem a maradék nélküli, finom stílusos skóci futball művelő. A csapat mind nagyhirű játékosokból áll, akik büszkeségei a magyar labdarúgó sportnak. A Hungária a tegnapi jelzett összeállításban veszi fel a küzdelmet. Az AAC, hogy méltóképpen képviselje Arad színeit, megerősített csapattal veszi fel a küzdelmet. Ez az összeállítás a következő:

Theimlér—Kolumbán, Albu—Szabó J., Mikóczy, Szabó B.—Zsiga, (Igna), Gallow, Török, Puskás, Barbu II., (Mondok).

A játékosok közül Theimlert, Albut, Szabó Janit, Ignát és Barbu II.-öt kérték kölcsön.

Weigl Károly aradi footballistát leszerződtette a Hungária

A budapesti Hungária football-csapatának vereségei természetesen arra indították a vezetőséget, hogy alapos átszervezést hajtson végre a csapat összeállításában. Kapóra jött a nyári szünet s a bajnok csapat új trénerre, Senkey, minden igyekezetét arra fordítja, hogy új, friss játékosokat szerezzen a Hungáriának.

Az aradi sportkörökét közelről érdeklő játékospróba volt kedden a Hungária-pályán. A tréner Weigl Károlyt próbálta, aki az aradi kerület és a nyugat-romániai bajnok-csapat válogatott jobbszélsője volt. A volt aradi játékos bemutatkozása teljes sikerrel járt, mert az alig 19 éves játékos kifogástalan labdakezelése, gyors lefutásai és pontos beadásai teljes mértékben megnyerték a szakértők tetszését. Senkey tréner is a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott Weiglről, aki szerinte hivatott arra, hogy a híres Orth örökébe lépjen. Figurája teljesen emlékeztet Orthra s benne megtalálta a Hungária volt híres jobbszélsőjének, Braun Csibinek méltó utódját. Weigl Károly leszerződtetésével megoldódott a híres Hungária csapatösszeállításának egyik legnagyobb problémája.

Újabb játszanak a sporthírlapírók. A sporthírlapírók alkalmi futbalcsapata ma, szombaton újabb a pályára lép, hogy tanúbizonyságot tegyen arról, hogy a gyakorlatban is értenek a sporthoz. Legutóbb szép győzelmet arattak és ezért most

Reméljük, hogy a csapat ebben az összeállításban tisztes eredményt fog elérni.

Az AMTE Lugoson, az LMTE 10 éves jubileumi tornáján fog szerepelni. Az aradi munkás-együttes ellenfele az LMTE lesz. Előzőleg a temesvári munkás klub, a TMTÉ fog játszani az ottani Vulturii-vel. Hiszük, hogy az AMTE győzelemmel fog hazatérni.

Temesvárott ma, szombaton és holnap, vasárnap, a francia FC Sete játszik, szombaton a TAC, míg másnap a Ripensia ellen. Az Aradon döntetlenül játszó Vasas, amely Aradról való távozása után, már három mérkőzést játszott (mind a hármat megnyerte, gólaránya 15:1), ma és holnap a fővárosban szerepel, Szombaton a Juventus-sal veszi fel a küzdelmet, míg vasárnap az Unirea-Tricolor-ra méri össze erejét. — Magyarországon kiemelkedő sportesemény nincs, az amatőr-bajnokság egyik fordulóját bonyolítják le.

A csapat szombat este tizenegy órakor érkezik Aradra.

egészen erős ellenfelet választottak. Az ellenfél a Textilgyár csapata lesz, ebben az együttesben nagyon sok az aktív játékos, akik elsőosztályú csapatokban rugják a labdát. A mérkőzés színhelye az AAC-pálya lesz, a mérkőzést fél 6-kor kezdik és arra a belépés díjtalan.

Elítelt váltohamisító

Tárgyalás az aradi törvényszéken

Az aradi törvényszék még az elmúlt év folyamán ítélkezett Ferician Simion bűnperében. Ferician felhasználva apjával való névhasznosságát, különböző szélhámosságokat követett el. Előszere-tettel pénzügyintézeteket keresett fel, ahol hamis név-aláírással ellátott váltókat helyezett el. A bankok a váltókat leszámították, mivel Ferician mint gazdag, vagyonos földbirtokos szerepelt s a telekkönyvben a névhasznosság folytán a bankok meggyőződtek arról, hogy Fericianak valóban vannak ingatlanai. A szélhámos természetesen elhallgatta, hogy a birtok tulajdonosa nem ő, hanem az apja. Ily módon sikerült az Arad-Csanádi Takarékpénztár kisjenői fiókiánál egy 21 ezer lejes váltót, a Bánáti Bankegyesületnél pedig 38 ezer lejes váltót telepíteni. Csakhamar kiderült a csalás, a pénzügyintézetek megtették Ferician ellen a bűnvádi feljelentést, a törvényszék első ízben 2 évre, majd 7 hónapra ítélte el. A törvényszék Orezeanu-tanácsa ma foglalkozott Ferician ügyével és összbüntetésül két évi és 3 hónapi fogházbüntetés-re ítélte, amelyből 1 évet és 9 hónapot kitöltöttek vettek.

TARKA ESEMÉNYEK

Egy francia orvos felfalalta az örökélet titkát.

Páris. Jean Matter dr., a l'Hôpital des Saint Vierges főorvosa fantasztikus tervvel foglalkozik. Matter dr. legutóbb egy előadásán kijelentette, hogy meg fogja akadályozni az emberiség gyors halálát és korai pusztulását okozó égési folyamatot. Matter dr. szerint az emberek azért halnak meg korán, mert az élet — égési folyamat lévén — lassan felemészti mind azokat a nyers anyagokat, amelyek az emberi testben fel vannak halmozva. Már most, Matter dr. szerint, az ember ugyan ideig-óráig táplálékkal tudja pótolni az elvesztett, illetőleg elégetett termékeket, de ez nem elegendő. Matter dr. felfedezte hogyan lehet ezeket az elvesztett anyagokat csaknem száz százalékig pótolni és ilyenformán az emberi életét a legvégső határig kitolni. A nagy találmány egy elektromossággal töltött különleges elem, amelyet az ember állandóan magával hord. Az elem két sarkából huzalok indulnak ki és ezek az egész vékony, finom huzalok beháldozzák az emberi testet, állandóan elektromos árammal véve körül a szív és a tüdő környékét. Matter dr. szerint állandóan villamosárammal kell tölteni az emberi testet, ahhoz, hogy az égés, illetőleg az anyag és energiavesztés meg lehessen gátolva.

Madagaszkárban tilos csokoládét enni. A madagaszkári uralkodó különös rendeletet bocsátott ki. Madagaszkár szigetén ezentúl tilos csokoládét enni, mindaddig, amíg az uralkodó rendeletét vissza nem vonja. Hogy miért? Mert néhány svájci csokoládégyárosnak kisebb konfliktusa támadt a madagaszkári uralkodóval, aki nem sokat teketóriázott, hanem a nemzetgazdasági miniszter meghallgatása nélkül minden csokoládéakománnyt kitiltott Madagaszkár szigetéről. A madagaszkári csokoládé import eddig másfélmáza volt évente. A vizonyok ugyan nem rózsásak, de ezt a csapást talán még el fogják viselni a svájci csokoládégyárosok.

Bernard Shaw szerint a színész nő nem urinó. Egy amerikai kiadó legközelebb kiadja Ellen Terry, a híres színész nő és Bernard Shaw 1895 és 1923 közt váltott bizalmas leveleit. A kötethez írt előszavában Shaw azt állítja, hogy egy színész nő nem lehet urinó, legalább addig nem, amíg színész nő. Az igazi laót ugyanis arra nevelik, hogy palástolja érzelmeit, míg a színész nőnek éppen az a hivatása, hogy indulatait az egész világ előtt bemutassa.

Egy veszedelmes lakó. A Spandau melletti Dreitzben Wienecke Richard rendőrfelügyelő bérbeadta házát egy May Herzbach nevű magánzónak. Wienecke a bérletet a múlt hónapban felmondta és Herzbachnak most kellett volna kiköltöznie a házból. Amikor a rendőrtiszt hétfőn bérletjénél megjelent, hogy a kiköltözés lefolyásáról meggyőződjön, ez lakásába hívta be háziurát, ahol egy nagy baltával hátulról megtámadta a rendőrfelügyelőt és le akarta ütni. Wieneckének sikerült elmenekülnie. Ezalatt Herzbach elbarrikádozta lakását és mindenkit, aki közeledett, lövéssel fenyegetett meg. Amikor a rendőrség a házat körülvette és be akart hatolni Herzbach szobájába, ez agyonlőtte magát.

DOUMER ELNÖK SZAKÁLA DIVATOT CSINÁL. Páris. Igazi nyári probléma, amely most a párisiakat foglalkoztatja. A kérdést tulajdonképpen nem a francia lapok vetették fel, hanem a londoni újságok: milyen hatása lesz a szakállas Doumer elnökségének borbély-szempontról a francia illuságra? Az angolokat jellemző komolysággal és elmélyedéssel folytatták le az ankétet. Az egyik nagy angol újság a vizsgálódás eredményeként a következőket állapítja meg: Az a tény, hogy Doumer elnöknek lengő szakála van és katonai kabinetfőnöke a főnökévé a szintén szakállas Bracommier tábornokot választották, az angol-szász módra csupaszra beretvált arcok divatosságát meg fogja szüntetni. Különböző már konstatalható, hogy a francia illuság lázas buzgalommal igyekszik bajszát és szakállt növesztetni. A francia nők, mint régen, már újra hosszú haját viselnek, a férfiak pedig bajszosan, szakállasan néznek szembe Paul Doumer hét esztendejének eléjük tornyosuló problémáival. Urvilátszik visszatérni a 48-as idők divatjához.

Szigoruan ellenőrzik Aradon az idegen munkásokat

Akik nem rendelkeznek megfelelő engedéllyel, el kell hagyniok az országot. Rendelet az aradi prefekturára.

Az aradmegyei prefekturára ma érkekes rendelet érkezett a belügyminisztérium idegenellenőrzési ügyosztályától 288.014. szám alatt. A rendelet azzal az energikus idegenellenőrzési akcióval áll összefüggésben, amelyet a belügyminisztérium Argetoianu belügyminiszter intencióinak megfelelően ország-szerte bevezetett. Az új rendelet ezúttal arra hivatkozik, hogy megállapítást nyert az a tény, hogy az országhatárokon át rendszerint illegális úton feltűnően sok idegen állampolgár jön be az országba. Ez a tény csak a bel-földi munkanélküliség problémáit szaporítja. Ezért a belügyminisztérium idegenellenőrzési ügyosztálya szigoruan elrendeli, különös tekintettel a bolgár határszélre, hogy a határrendőrség fokozott figyelemmel kísérelje a határátlépőket és ne engedje át azokat a bolgár állampolgárságu munkásokat, akik a szófial román követség hivatalos vizuma nélkül érkeznek az országba.

A rendelet utasítja továbbá az egyes megyék fősolgabírjait és rendőrhatalóságait egyaránt, hogy saját hatáskörükön belül ugyan-csak szigorú ellenőrzést léptessenek életbe annak érdekében, hogy az ország területén jogosulatlanul tartózkodó és itt munkát vállalt idegen állampolgárok csak a munkaügyi mi-

nisztériumnak speciális engedélyével maradhassanak meg továbbra is állásaikban. Ezek is azonban csak azt a foglalkozást üzhetik, — írja kifejezetten elő a belügyminiszteri rendelet — amely a munkaügyi minisztérium által kibocsátott speciális könyvecskéjükből szerepel.

A miniszteri rendelkezés végül utasítja a megyei prefekturák, hogy amennyiben Aradmegye területén olyan egyéneket találnak, akik a munkaügyi minisztériumnak speciális munkakönyvével nem rendelkeznek és nem román állampolgárok, azokat haladéktalanul tegyék át a határon.

VATA DE JOS (ALVACZA)

Erdély legolcsóbb gyógyfürdője.

Természetes kén- és szén-savas hévízei évszázadok óta csodás és páratlan eredménnyel gyógyítanak rheumát, csúzt, köszvényt, ischiást, csontszűt, aranyeret, viszértágulást és különféle női bajokat.

50%-os vasuti kedvezmény.

Háromszori étkezés: reggeli, ebéd, vacsora, lakás

naponta és személyenként 140 Lej.

Kérjen azonnal prospektust. Az Igazgatóság

Alfonz király változatos élete Párisban

Egy dühös spanyol nemes, aki nem akarja „nyomortanyán” látni királyát — Ajándék az egykori spanyol uralkodónak — Jelenet egy kiscukrászda terraszán

A spanyol király új életéről a francia lapok szinte mindennap irnak mulatságos vagy komoly cikkeket formájában. A spanyol király Párisban lakik. Egyik párisi lap mulatságos kis epizódot hozott a nyilvánosságra. Egy előkelő spanyol ur egy nap megjelenik a Fontainebleau-i kastély előtt és a portásnak bejelenti, hogy „El Rey”-jel óhajt beszélni. A portás bevezeti a spanyol urat a kastélyban ujjában berendezett Napoleon-muzeum igazgatóságához, Marcel Rey-hez. A spanyol dühbe gurul, hogy bolondot akarnak üzni belőle és indignálódva követeli, hogy vezessék a király elé (spanyolul: El rey.) Erre a portás és a muzeumigazgató megmagyarázzák, hogy nem jó helyen keresi a volt uralkodót, mert ő Párisban, valamelyik szállodában lakik és ha feltétlenül akar beszélni vele, majd megtudják, hogy melvik szállodában tartózkodik. A spanyol nemes azonban nagyon megharagvott, hogy a franciák milyen figyelmetlenek XIII. Alfonzzal szemben és elutazott anélkül, hogy a király elé járult volna. Amikor megkérdezték, miért nem akar beszélni az exkirállyal, indignálódva szölt:

— Ha a király nem kastélyban lakik, nem megyek el hozzá, mert nem akarom, hogy valamelyik nyomortanyán lássam viszont és szégyenkeznie kelljen előttem.

Közben Alfonz király hatalmas apartmá-nokat foglal el, saját butoraival bebutorozva és detektívek százai vigyáznak testi épségére és többszörös rendőrkordonon kell, hogy keresztüljusson az, aki az exkirály elé akar járulni.

A Matin is egy mulatságos epizódot ír meg:

— Négy hajdon sok utánjárással engedélyt kap arra, hogy Alfonz elé járuljon. Az exkirályi párnak éppen ezüstlakodalma volt és a négy leány egy gyönyörű virágvázat és egy régi festményt nyújtott át a királynak, akit nagyon meglepett a francia leányok hódolata és mind a négy leányt homlokon csókolta. Alig hagyták el a leányok Alfonz szalonját, a folyosón elkezdtek ajkukat kifesteni és a homlokukról lecsókolott pudert visszaigazítani és hiába figyelmeztette a szálloda személyzete a négy leányt, hogy azonnal el kell hagyniok a szálloda épületét, mert a folyosókon tartózkodni nem szabad, a leányok addig, míg toalettjüket rendbe nem hozták, nem akartak engedelmessédni. Végül is a király, személyesen vetett vé-

get a vitának, mert kijött és meghívta szalonjába a hölgyeket, hogy toalettjüket rendbe hozhassák, egyuttal pedig egy-egy doboz finom francia pudert ajándékozott nekik.

A király különben egész nap foglalatosskodik, írja az Excelsior. Olvas, kikocsikázik, nagy gyalogsétákat tesz Páris külső periferiáin, néha kártyázik is meghitt barátjával a volt francia követtel. Gyalogsétái alkalmával a szegényebb kerületek uccáiban nem egyszer leül egy-egy kis cukrászda vagy tejszarnok terraszán. A napokban is egy ilyen cukrászda terraszán ült, amikor egy kopottas öltözetű öregebb férfi lép az asztalához és megkérdi, hogy helyet foglalhat-e ott. A király engedélyt adott, amire az öreg mellé ült és beszélgetni kezdett a királlyal.

— Hej, rossz világot kezdünk élni már itt Franciaországban is Monsieur — kezdi az öreg ur. — már mi is érezzük a gazdasági válságot. Hiába, nincs ez sehogy sem jól. Képzeld Monsieur, azt hallottam, hogy a spanyol királyt is elkergették. Mondja uram, maga intelligens embernek látszik, mi lesz ennek a vége? Látom maga is itt ül, még aránylag fiatal ember, tudna dolgozni is, ha volna mit, de bizonyára magának sincs mit dolgoznia — sajnálkozott az idegen.

A király kitérő választ adott, majd elbusuzott az öregtől, de tiz frankot adott neki, hogy bizonyítsa, hogy ha munkanélküli is, de még nem megy olyan rosszul a sora.

Öngyilkosság az aradi rendőrség fogdájában.

Egy lopás miatt letartóztatott ember felvágta ütőereit

Az aradi rendőrség bűnügyi osztályára ma délelőtt előállították Gostola József aradi lakost, akit különböző lopások miatt köröztek. Gostola Józsefet Zévelcuta detektív állította elő, aki Gostolánál három darab lopott szőnyeget talált, melyeket a betörő Világ János aradi kereskedőtől lopott el. A betörőt kihallgatása után lekísérték a rendőrségi fogdába, ahol öngyilkossági szándék-ból a falból kiálló szegekkel felszakította ütőereit, azonban tettét még idejében észrevették és az öngyilkos betört a kórházba szállították, ahol első segélyben részesítették.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tizenhat nagy romániai fatermelő-cég vesz részt a baseli puhafa-kartellben

Egész Európára kiterjedő puhafa-egyezmény jött létre a román, a jugoszláv és a lengyel fatermelő-vállalatok között — Döntő értekezlet lesz Bucurestiben

Kemény György: „A baseli egyezmény még nem végleges!”

Bucurestiből jelentik: Amint az Aradi Közlöny hírül adta, a középeurópai fa-vállalatok Baselen megegyezést létesítettek. Az egyezményben a legnagyobb romániai fatermelő-cégek vesznek részt. Közel 6 hónapon át tartó tárgyalások jutottak kielégítő nyugvópontra Baselen, amíg végül is megalakult az *Union Bois*. A megegyezést Románia részéről az alábbi előkelő fatermelő-vállalatok írták alá: Foresta, Ofa, Groedel vállalatok, Kalotaszegi (Carpathina Bucurest) Erdőipar, Lomási R.-T., Holzindustrie Bukovina, Moldova A. G., Raux és Lalu, Hermann Adlersberg, Fischer és Wildmann Cernovitz, Forestiere Cernovitz, Albine Cernovitz, Taslan Cooperativa, Moldova Cooperativa Frasia, Regna Bystrica, Grassl és Schenk, valamint még 10—12 cég és a felsorolt vállalatok alvállalatai és testvérvállalatai.

A nemzetközi megegyezés egységes eladási és termelési árakra vonatkozik és az árakat a bizottságok hol Bucurestiben, hol Belgrádban, valamint Baseln negyedévenként állapítják meg.

Kemény György igazgató nyilatkozata

A nagyjelentőségű faipari egyezmény ügyében kérdést intéztünk a Lomási Erdőipar R.-T. történetesen Aradon tartózkodó igazgatójához, Kemény Györgyhoz, aki az Aradi Közlöny nagy nyilvánossága számára a következőket jelentette ki:

— Az egész Európára kiterjedő puhafa-kartell egyezmény ügyében valóban már hosszú hónapok óta folytak tárgyalások, hol Bucurestiben, hol Belgrádban, hol pedig Bécsben a kartellben érdekelt vállalatok reprezentánsai között. Legutóbbi tárgyalásainkat Baselen fejeztük be, ahol létrejött az elvi megegyezés a fatermelő nagyvállalatok közös érdekeire vonatkozólag. Mindazonáltal az egyezmény még nem tekinthető véglegesnek, mivel az egyes európai országok fatermelési vezető vállalatainak reprezentánsai abban állapodtak meg, hogy az egyes érdekeltségeket előbb országok szerinti megosztottságukban fogják véglegesen egységes megállapodások keretei közé tömöríteni, hogy a baseli *Union Bois* végső megállapodásait előkészítő tárgyalások a lehetőséghez képest leegyszerűsödjenek. Ez ügyben — fejezte be érdekes nyilatkozatát Kemény György igazgató — a napokban a romániai fatermelő vállalatok képviselői között Bucurestiben lesznek tárgyalások, amelyekre magam is leutazom.

A puhafa-kartell története

Ez az előzetes megegyezés régi törekvést valósított meg és hosszabb idő óta húzódó tárgyalásokat fejezett be. Már az 1928. évben megállapodás jött létre a romániai és a jugoszláv fatermelők között egyes puhafapiacok szabályozása tekintetében, azonban az utolsó pillanatban, amikor a már megállapított feltételek megvalósítására és a megegyezés periekcionálására került volna a sor, a közös egyezmény felborult. Hatályban maradt azonban még ekkor a már korábban megalkotott külön román egyezmény, az ottani puhafatermelőknek u. n. *Accordo*-ja, amely egészen a múlt év őszéig kötelező árakat és eladási feltételeket állapított meg a Földközi tengert környező országokba irányuló puhafaeladásokra. 1930. szeptemberében a románoknak ez a megegyezése is felbomlott. Alig szűnt meg ezen egyezménynek hatálya, máris megindultak a tárgyalások előbb a román, majd a

jugoszláv fatermelők között külön-külön, később pedig közösen egymással, az új és pedig lehetőleg közös megegyezés létrehozása érdekében. A fapiac terén már az időszerűt fennállott, később pedig mindinkább kiéleződött válságos helyzet természetesen és kényszerítően érlelte meg ezt a gondolatot az érdekelteknél. Az általános gazdasági válságon kívül, amelynek a fapiacra való súlyos kihatása sem maradt el, még külön speciális jelenségek is merültek fel, amelyek a krízist fokozták és a piac szabályozását szükségesszerűen követelték.

Az orosz dumping réme

A múlt év óta mindinkább fokozódó erővel fellépő orosz dumping hatalmas támenyiségeket vetett a nyugateurópai piacra minden reális kalkulációt nélkülöző módon és a korábban érvényben volt áraknál lényegesen olcsóbban. A dumping tényleges jelentőségénél is súlyosabb volt annak pszichológiai hatása, amelyet az azzal kapcsolatban elterjedt és túlzásba vitt rémhírek idéztek elő. Az az aggodalom, hogy az orosz fakivitel úgy mennyiségileg mint az árak tekintetében még sokkal

A német 10 éves gazdasági terv

Tízmilliárd márkával meg lehet szüntetni a fenyegető német munkanélküliséget — A mezőgazdaság fellendítése útján remélik a helyzet megoldását —
Gazdasági direktóriumot állít fel a kormány

Berlinből jelentik: A német mezőgazdasági szövetkezetek szövetsége egy gigantikus tervezetet dolgozott ki a német mezőgazdaság fellendítése és többtermelése érdekében. A birodalmi kormány elé terjesztett tervnek főleg azért van nagy jelentősége, mert már a keresztülvitel kezdeti stádiumában, mintegy 400 ezer munkanélküli juttatna foglalkozáshoz és ez a létszám később 2 millióra volna fokozható, vagyis Németországban hosszú időre megszüntetné a munkanélküliséget.

A szövetkezetek terve nagyjában a következőket tartalmazza:

Egy már most meghozott 10 éves mezőgazdasági program alapján, át kell szervezni és ki kell terjeszteni a német mezőgazdálkodást.

A program keresztülvitelére 10 milliárd márkára van szükség, amelyet hosszabb lejáratú kölcsön formájában kell megszerezni.

A tíz év alatt a jelenlegi mezőgazdasági hozamot 30 százalékkal lehetne szaporítani, ezenkívül kétharmaddal csökkenteni lehetne az állatok és állati termékek behozataltát, ami egymagában mintegy 3 milliárd márka évi megtakarítást jelentene.

A német sajtó meglehetősen vegyes érzel-mekkel fogadja a nagyszabású tervet és azt veti ellene, hogy ha Németország annyira fokozná mezőtermelését, hogy már alig szorulna behozatalra, ezt az ipar feltétlenül megérzi, mert azok a mezőgazdasági államok, amelyeknek szükségük van a német fogyasztópiacra, abban az esetben, ha ez a piac számukra nem jelentene semmit, a német ipari termékek bevitelét a saját piacokra feltétlenül megüheztetik.

A tervvel összefüggésben egy másik nagyjelentőségű terv foglalkoztatja a német kormányt és a gazdasági köröket. Nincsen kevesebbről szó, mint arról, hogy Németország, hasonlóan a szovjethez, tervgazdaságot állítson be, még pedig nem is öt, hanem hét esz-

súlyosabb következményeket vonhat maga után, a termelők egy részét arra bírta, hogy a minden kalkuláció nélkül való eladásban és az árak letörésében az oroszok példáját kövesse. A román *Accordo*-nak ugyanezen időben történt felbomlása és a piacnak ekként teljes szervezatlensége, szertelenségbe menő árrömlést és kaoszt teremtett. Ez odavezetett, hogy egyes piacokon a közép- és kelet-európai eredetű egyéb faanyag már az orosz dumpingáraknál is alacsonyabb árakon került eladásra.

Belföldi eladási egyezmény

Ez a megfontolás vezetett a baselit megelőző Bécsben létesített megegyezéshez. A cél nem az árak indokolatlan felhajtása, hanem a piacnak kellő organizáció útján egységes alapokra való helyezése. Érdeke ez nemcsak a termelőknek, hanem a kereskedelmeknek és a ffeldolgozóiparnak is, amely a folytonos árrömlések és a piac szabályozatlansága folytán, úgy készleteinek értékcsökkenése, mint a minden kalkulációt felborító helyzet által lényeges károsodást szenvedett. A fatermelésnek, iparnak és kereskedelmeknek érdekében egyaránt szükséges, hogy stabil viszonyok létesítenek, amelyek alapot nyújtanak a pontos számításra és amelyek mentesítik őket a korlátlan árrömlés következményei alól.

A megállapodás egyelőre a Földközi-tengert környező országokba irányuló puhafaeladásokra vonatkozik, amely azonban előreláthatólag további fogyasztási területekre is ki fog terjeszteni, így különösen és elsősorban a romániai és jugoszláv belföldi eladásokra. A megegyezés nem létesített közös eladást iródat, de szigorú szabályokat állít fel az árak és egyéb eladási feltételek megállapítása terén.

tendőre kontemplálva.

A tervgazdaság direktórium formájában nyerne végrehajtást, amelynek élén dr. Schacht, a Birodalmi Bank volt elnöke állana.

A német hétéves terv főleg a nehézipart hozná összhangba.

— Felszámol egy temesvári textil-cég. Temesvárról jelentik: A súlyos gazdasági viszonyokra jellemző, hogy Temesvár egyik ismert textilnagykereskedése, a Lusztig, Friedmann és Társa-cég felszámol. Egyelőre a tulajdonosok újabb árut nem vásárolnak és a likvidálás a meglévő áruaktár értékesítésével kezdődött. A cég tulajdonosai a rossz viszonyokra való tekintettel, a felszámolás mellett döntöttek.

— A cukrászdai alkalmazottak szabadsága. A munkaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a cukrászdai alkalmazottaknak ezentúl joguk van hetenkint egy szabadnapra. Ennek a szabadnapnak havonta legalább egyszer vasárnapra, vagy ünnepre kell esnie. A munkaadó köteles a munkásnak erre a szabadnapra is megfizetni a bért.

— Három nagy olasz textilvállalat fuziója. A Banca Commerciale Italiana és isze alatt az utóbbi napokban megtörtént a három nagy olasz textil-konzern egyesülése. A S. A. Benigno Crespi, a Cotonificio Veneziano, Manifatture Toscane Riunite egyetlenegy közös társaságot alapítottak, melynek neve Stabilimente Tessile Italiano Benigno Crespi — Cotonificio Veneziano — Manifatture Toscane Riunite. A Stabilimente Tessile Italiano, mely a három textil-konzernt magában egyesíti, 430.000-orsóval és 6000 szövőszékkel dolgozik, több fehérítővel és szövődével rendelkezik, melyekben több mint 10.000 munkás dolgozik. A tranzakció tehát egyik legnagyobb textipari koncentráció, mely az utóbbi időben lebonyolításra került, az új társaság a legnagyobb lesz az olasz textipiacon és méreténél fogva Európában is egyike lesz a legjelentősebb textil-konzerneknek.

Piccard sztratoszféra-repülése megmentette a bukástól az augsburgi Riedinger-ballongyárat „Kabbalisztikus” számok a gyár veszteségéről. Piccard gömbje rántotta ki a bajból a butorgyártási manipulációk miatt bukófelbe került üzemet.

Berlinből jelentik: Amíg Piccard tanár fel nem repül a sztratoszféra, csak kevesen tudtak az augsburgi Riedinger-ballongyárról. A sztratoszféra-repülésen kívül nem sok aktívája van a ballongyárnak, amelyek talán már a likvidációját is elhatározták volna, ha sikerül a 16.000 méteres repülés.

A gyár ugyanis már hosszú idő óta csak vegetál és léghajón kívül például butort is gyárt. A butorosztály azonban rosszul ment, úgyhogy likvidálni kellett és ez meglehetősen veszteségekkel járt. Nem maradt fehát más, mint a ballonosztály, amely szintén nem ment jól, úgyhogy már likvidálni akarták a gyárat.

Közbejött azonban a sztratoszféra-repülés, a mellyel kapcsolatban egyszerre kilátásteljesebbek lettek azok a tárgyalások, amelyeket az igazgatóság külföldi üzletek ügyében folytatott. Így most Piccardnak hála, még egyelőre nem likvidálják a gyárat. Arról nem szól a tudósítás, hogy az igazgatósági ülés megörökítette-e a társaság könyveiben a svájci tanár nevét.

Mindenesetre a ballongyár vesztesége 160 ezer márka, ugylászik ez valami kabbalisztikus száma a gyárnak, mert minden Piccard-kilométerre 10.000 márka veszteség jut, 16 kilométerre éppen 160.000 márka.

Közmunkát a munkanélkülieknek

A közmunkáknál legalább 35 százalék arányban munkanélkülieket kell alkalmazni — A minisztertanács legújabb fellünetteltő rendelkezése.

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial 33. száma közli a minisztertanács határozatát, amunkanélküliek foglalkoztatását illetően.

E határozat szerint mindazon szerződésekben, amelyeket az állam, a megyék és községek különböző munkálatok teljesítésére vállalkozókkal kötnek, elő kell írni, hogy a vállalkozó köteles a neki adott munkát legalább 35 százalékban a munkaiügyi hatóságok által ajánlott munkanélküliekkel végeztetni. Ezeknek a munkanélkülieknek a vállalkozók kötelesek ugyanolyan munka- és bérfeltételeket biztosítani, mint többi munkásaiknak.

A minisztertanácsi rendelet utasítja az állami, megyei és községi illetőleg városi ügyészi hivatalokat, hogy felelőség terhe mellett gondoskodjanak e rendelkezésnek a végrehajtásáról, tehát ne véleményezzenek egyetlen közmunka-szerződést sem, amely a munkanélküliek alkalmazásának a kötelezettségét nem írja elő a vállalkozónak.

Erdekes konfliktus a sebesi erdőmérnökség és a faipari r. t. között

Az aradmegyei prefekturára ma rendelet érkezett, amelyben a minisztérium a Sebesi Faipari és Kőbánya Rt.-nek ad igazat.

A Sebesi Faipari és Kőbánya Rt. igazgatósága panaszt emelt a közelmúltban a kereskedelmi minisztériumban a sebesi erdőmérnökség ellen. Az iparvállalat a kereskedelmi miniszter elé juttatott beadványában előadta, hogy az erdőmérnökség illetéktelenül beavatkozott az iparvállalat belügyeibe, amennyiben azt követelte a vállalat igazgatóságától, hogy a kőbányához vezető keskenyvágányu iparvasut síneit bocsássa az erdőmérnökség rendelkezésére. Az ügy meglehetősen komplikált hatásköri eljárást provokált, amennyiben a sebesi erdőmérnökség a megyei adminisztráció fenhatósága alá tartozik és ezért szükségessé vált, hogy ebben a kényes ügyben a kereskedelmi minisztérium szakreferense a belügyminisztériummal egyetértően intézze el megnyugtató módon a sebesi iparvállalat és az erdőmérnökség konfliktusát.

Ma reggel érkezett meg ebben az ügyben az aradmegyei prefekturára a kereskedelmi és iparügyi minisztérium 20.548. sorszámot viselő távirati rendelkezése, amelyben a miniszter nevében dr. Popa államtitkár tudomására hozza a megyei prefekturának és egyben utasítja annak közlésére az érdekeltekkel szemben is a megyei adminisztrációt, amely szerint a kereskedelmi és ipari minisztérium illetéktelennek minősíti a sebesi erdőmérnökség beavatkozását és egyben utasítja a Sebesi Faipari és Kőbánya Rt.-ot, hogy amennyiben az erdőmérnökség a kereskedelmi és iparügyi minisztériumnak speciális engedélyét az iparvágány síneire vonatkozólag nem tudja felmutatni, úgy semmi esetre se tölje el az erdőmérnökség beavatkozását.

Ma reggel érkezett meg ebben az ügyben az aradmegyei prefekturára a kereskedelmi és iparügyi minisztérium 20.548. sorszámot viselő távirati rendelkezése, amelyben a miniszter nevében dr. Popa államtitkár tudomására hozza a megyei prefekturának és egyben utasítja annak közlésére az érdekeltekkel szemben is a megyei adminisztrációt, amely szerint a kereskedelmi és ipari minisztérium illetéktelennek minősíti a sebesi erdőmérnökség beavatkozását és egyben utasítja a Sebesi Faipari és Kőbánya Rt.-ot, hogy amennyiben az erdőmérnökség a kereskedelmi és iparügyi minisztériumnak speciális engedélyét az iparvágány síneire vonatkozólag nem tudja felmutatni, úgy semmi esetre se tölje el az erdőmérnökség beavatkozását.

— Csödkérem. Az aradi törvényszékhez ma Freund Chaim szatmári kereskedő csödkérelmet adott be Polla uschek Vilmos butyinyi kereskedő ellen 4236 lej követelése fejében.

— A heti piac árai. A mai heti piacon a következő árak alakultak ki: 1 tojás 1,30—1,40 lej, 1 pár sovány liba 160—200 lej, 1 pár kövér liba 380—420 lej, 1 pár sovány ruca 70—90 lej, 1 pár kövér ruca 120—140 lej, 1 pár tyúk nagyság szerint 90—110 lej, 1 pár csirke nagyság szerint 45—65 lej, 1 kiló tehénturó 10—12 lej, 1 kiló juhturó 32—35 lej, 1 kg. vaj 80—100 lej, 1 liter tejfel 30—35 lej, 1 liter tej 4—5 lej, 2 darab saláta 1 lej, 1 kg. zöldbab 15—20 lej, 1 kg. ujbungonya 5—6 lej, 1 kg. hagyma 8—9 lej, 1 kg. fokhagyma 10—12 lej, 1 kg. cseresznye 10—16 lej, 2 köteg zöldbab 3 lej, 1 fej káposzta 12—18 lej. Gabonaárak: 1 métermázsza búza 280—290 lej, 1 mm. árpa 390—430 lej, 1 mm. zab 450—460 lej, 1 mm. tengeri 320—340 lej.

TEJTERMÉKEK FOGYASZTOK FIGYELMEBE!

E hó 13-án üzletünkben turó-kostoló napot rendezünk. Ingyen nem, de fél árért adunk: Liptói-turó I. r. á lej 10 ¼ kg. Liptói turó II. r. á lej 7 ¼ kg. Székely-turó I. r. á lej 6 ¼ kg. Tea-vajat I. r. á lej 20 ¼ kg. Ezen a napon mindenkinnek módjában áll gyártmányaink minőségéről meggyőződni, amelyek kaphatók Aradon minden fűszer és csemege üzletben, rendez árakban. „AROMAT” Tejterm. Speciális üzem és üzlet Asztalos Sándor-ucca 3.

Készül az új banktörvény

Mit akar Argetoianu? — A fővárosi bankok külön javaslatot készítenek

Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy Argetoianu pénzügyminiszter bizottságot küldött ki az új banktörvény elkészítésére. A bizottságban a fővárosi bankok megbízottja is helyet foglal. Tegnap délután a nagybancok vezetői értekezletet tartottak a banktörvény ügyében. Az értekezleten a bankok megbízottja ismertette a pénzügyminiszternek a készülő banktörvénnyel kapcsolatos álláspontját, amely főleg abban jut kifejezésre, hogy a banktörvény szövege rövid legyen, ezenkívül a következőket vegye figyelembe:

1. Az ország pénz- és hitelkereskedelmét olyan bankok intézzék, amelyek szilárd alapon nyugszanak és eddigi működésükkel bizalmat szereztek.

2. Biztosítson a törvény felelősségteljes vezetést a bankoknál.

3. A bankok szavatoljanak azért, hogy a betéteket nemcsak megőrizzék, hanem bármikor, vissza is fizetik.

4. A bankokat arra alkalmas szakemberek rendszeresen vizsgálják felül, hogy eleget tettek-e a törvényben lefektetett óvatossági kötelezettségeknek?

A fővárosi bankok értekezlete mintegy két óra hosszat tartott és azon elhatározták, hogy a bizottságtól függetlenül maguk is készítenek egy banktörvényjavaslatot, amelyben főleg a bankkereskedelem szabályozásának biztosítását fogják szem előtt tartani.

Bizonytalanság az aviatikai bélyeg használata körül

Visszautasított akták az aradi törvényszéken — A helyzet tisztázása érdekében akciót indít az aradi ügyvédi kamara

Ez év májusában lépett életbe a rendelet, amely az aviatikai bélyegek kötelező alkalmazását rendelte el. A végrehajtási utasításban fel voltak sorolva mindazok a magán- és közokiratok, amelyeket ezzel a bélyeggel el kell látni. A végrehajtási utasítás azonban annyira hézagos volt, hogy a pénzügyminisztérium ismételt közölte, hogy mely iratokra kell és minő értékben alkalmazni az új bélyegeket. Ennek a magyarázó pórtörvénynek dacára is, az igazságszolgáltatásnál a legteljesebb bizonytalanság uralkodik. Nincs ugyanis rendelkezés arra nézve, hogy a kételejes aviatikai bélyegeket alkalmazni kell-e a meghatalmazásokra, valamint az idézésekre és a felvett jegyzőkönyvekre, amelyek ugyancsak közokiratként szerepelnek, amelyekre vonatkozólag azonban semmiféle rendelkezés nincs s a legteljesebb bizonytalanság uralkodik körül, hogy ezekre alkalmazni kell-e az aviatikai bélyegeket, vagy sem.

A bíróság egyes tagjainak egyéni felfogásától függ egyelőre, hogy szükségesnek látja-e ezeknek az iratoknak aviatikai bélyegekkel való ellátását. Az aradi ügyvédek közül többeket ért már az a nem várt meglepetés, hogy irataikat nem kellően felülbélyegezettnek nyilvánította a tárgyaló bíróság, mert az iratokra, melyeket a törvény nem említ, nem volt az aviatikai bélyeg felragasztva.

Az ügyvédek most akciót indítottak ennek a bizonytalanságnak megszüntetésére és az ügyvédi kamara utján felterjesztést intéznek a pénzügyminisztériumhoz, hogy a bizonytalan helyzet tisztázására rendeletileg határozza meg a minisztérium, melyek azok az iratok, amelyek ellátandók az aviatikai bélyegekkel. Az aradi ügyvédi karban élénk érdeklődéssel várják a minisztérium választát.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az űrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, ucca)

címre járt, tolyó hó _____-től _____-ig

a következő címre küldeni!

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető: SZTOLÁR JENŐ.

Lehetséges-e a bolygókkal rádióösszeköttetést létesíteni?

A bolygókkal való rádióérintkezés egyike a legérdekesebb problémáknak, amellyel a technikusok foglalkozhatnak. Mindaddig, amíg a világűr nem sikerült keresztülhajózni, a rádió volna a bolygókkal való érintkezés egyetlen lehetősége.

A kérdést mindenesetre óvatosan kell kezelni, a regényíróknak ez régi kedvenc témája, így pl. Jules Verne, G. H. Wells, Kurt Laszovitz és legújában Hans Dominik, akik fény sugarakkal, hősugarakkal stb. oldják meg regényeikben ezt a problémát.

A valóságban még nem vagyunk ennyire, ma még csak a bolygókkal való érintkezés lehetőségeiről lehet beszélni. Az esetben is, ha bolygórendszerünk egy másik bolygóján élőlények tényleg vannak, kérdéses, hogy azok a kultúra milyen fokán állanak és hogy technikájuk annyira fejlett-e mint a miénk? Ha igen, még ugy sem bizonyos, hogy jelzéseik a földön felfoghatók-e.

Most már az a kérdés, lehet-e olyan adóállomást építeni, s milyen legyen annak a hullámhossza. Különösen az utóbbi okoz nagy gondot: u. i. a 0.5—50.000 méteres hullámok a föld atmoszféráját nem képesek elhagyni, mert ebben az atmosféra felső határán levő Heaviside-réteg megakadályozza. Mégis, csalhatatlan bizonyítékunk van arról, hogy ez a réteg nem minden hullámhosszra nézve áthatolhatatlan. pl. a fényhullámok, melyeknek hullámhossza ezredmilliméterekben fejezhető ki.

Ma a rádiótechnika kezdeti stádiumában

vagyunk és a fény és rádióhullámok közti áthidalást még nem találták meg. A lehetetlennek hitt óceántúli telefonbeszélgetés 12 méteres hullámhosszon valóra vált. Talán holnap sikerülni fog ultrarövid hullámokat előállítani és holnapután a hullámok nagy energiával való kiküldése a világűrben.

Rádió a Ford-gyárakban. A Ford Motor Company Detroitban kérvényt intézett hat rövidhullámú állomás felállítására, melyekkel összeköttetést létesítsen a braziliai gyárak, Ford gőzsei az óceánon és a michigani központi iroda között. A Federal Radio Comissio még eddig nem foglalt ez ügyben állást.

Orvosi segítség rádió útján. Gyakran megtörtént, hogy orvosi tanácsot rádió útján közvetítettek. A Sarnoff Dávid esete, aki egykor, mint marconista, a hajóorvos tanácsát egy beteg világtörőnyörhöz közvetítette, fényes bizonyítéka ennek a lehetőségnek. Most aztán az „Australian Inland Mission” próbákat végző hordozható vevő- és adókészülékekkel, amellyel Nyugatausztrália belső területe számára orvosi tanácsok adását és vételét akarják megkönnyíteni.

Milánó Róma—Bucuresti rádiószolgálat. Az olasz forgalmi miniszter több olasz kereskedelmi kamara felterjesztésére elhatározta, hogy Milánó, Róma és Bucuresti között teljes és rendszeres rádióhírszolgálatot fog elrendelni. Ez a hivatalos szolgálat a legközelebbi hetekben megkezdődik.

Hangszórók torzítása. Gyakori panasz, hogy torzít a hangszóró. Ilyen esetben természetesen mindig a hangszórót okolják és senkinek sem jut eszébe, hogy a torzításnak az esetek 90 százalékában más, kívülálló hiba lehet az okozója. Még ha az adóállomás mikrofonjában, erősítőjében és a modulálásnál, lehetséges hibaforrásoktól eltekintünk is, a tor-

zítást okozó hibák megszámlálhatatlan sokasága marad fenn. Magában a vevőkészülékben is rengeteg alkalom kínálkozik arra, hogy az erősítés és egyenirányítás közben a vétel eltorzuljon. Tehát egy hangszóró felülbírálásához csakis kipróbált és kifogástalan vevőkészüléket használjunk és mielőtt kimondanánk az ítéletet, más készülékkel is próbáljuk ki azt.

Rádió műsor.

SZOMBAT, JUNIUS 13.

Bukarest, 12. Gramofon, 18. Sibiceanu-zenekar. 19. Gramofon, 20. A titkos házasság c. opera. — Budapest, 9.15. Szalonzenekari hangverseny. 12. Déli harangszó 12.05. A 2. honvédegyalozozred zenekarának hangversenye. 4. Thury Mária meséi. 5. A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. 6. Pádai Szent Antal halálának 700. évfordulója alkalmából emléktűnnyep a Székesfehérvári Vigadóban. 7.30. Helyszíni közvetítés az ózdi vasgyárból. 8.45. Gramofonhangversenny. 10. Weyand Tibor énekszámai. 10.30. Másfél óra könnyűzene. — Bécs, 11. Gramofon. 12. Machek-zenekar. 19.55. Waczek Rudolf dalestje. 21. Katonazenekar. 22.30. Bauer-zenekar. — Belgrad. 11.30. Gramofon. 17. Rádiózenekar. 20.30. Tamburicazenekar. — Breslau, 19.15. Operettrezletek. 22.45. Táncczene Berlinből 0.30-ig. — Hellsberg. 20.05. A berlini rendőrség hangversenye. — Katowice. 22.20. Chopin-művek. 23. Könyvi és tánczene. — Róma. 20.40. Puccini: Manon Lescaut operája. — Varsó. 20.15. A filharmonikusok könnyű zenéje. 22.20. Chopin-művek zongorán.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 3, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés az a 10 szós hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelőse magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbeveggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvázolást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTANS ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

TATRÁNAK levél van Állandó jeligétől, kiadóban kérem átvenni.

ALKALMAZÁS.

BZAKÁCSNÓ kerestetik. Sapira igazgató, Dumbáva Rosie 88. (Marospart). 1970

KUFOGASTALAN alakú, jóméjelenésű, magas termetű hölgyek próbakísaszonynak felvételnek Confectio R. T. Str. Gen. Grigorescu 6., volt Tabajdy-úcoa, 1975

VÉTELÉSELADAS.

ANTIAGY 800 lei, Biedermayer ebédlőasztal 900 lei, márványplanis toalett asztal 900 lei, konyhaszekrény 1500 lei, ónémet ebédlő 12000 lei, barok ebédlő 8000 lei, kerti garnitúra, íróasztal, széles futószőnyeg, 5,60 m. keleti perzsa szőnyeg, szalon, divány, jégsekreány, 3-as Wertheim-cassa, zongora, hegedű, vitrinek, dísztárgyak, fotelok, zongorasék, székek, asztalok, ebédlők, szalonok stb. eladó. SALGONÉ bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-ú.) 1. Neuman-palota.

RÉSZPÉNZÉRT VESZÉK: haló, ebédlő, ariszoba berendezéseket, szalonokat, dísz tárgyakat, szőnyegeket. Keresek régi misemondó ruhákat és brokátokat, antik asztaltárgyakat, sokretereket, comódokat, vitrineket, régi herendi serviceket, kerti garnitúrákat, egész lakásberendezéseket, stb. SALGONÉ Bizományi üzlet, Strada Horia (Széchenyi-ú.) 1. Neuman-palota.

KITONO, jókarban levő 2 Hres vasbordók eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

LAKÁS.

HAROMSZOBA, fűdőszobás garconiakás város központjában kiadó. orvosnak, ügyvédnek kiválóan alkalmas. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1962

MODERN 4 szobás lakás, aug. 1-től olcsón kiadó. Cím: Orion textilárubáz, Str. Berthelot 8. 1969

BELVAROSI 4-szobás modern lakást, esetleg magánházat keresek augusztus 1 re. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1978

BGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrássy-tér 19., a házmesternél. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-ú.) 3. 800

Tollisztítás

25.— Lej kilónként.

Sír. Carotailor (Szt. Pál-ú.) 4.

KÉTSZOBA, konyhas 1-es emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

JÉGSZEKRÉNYEK 980 lejtől.

Világos modern Lengyel-féle hálószoza olcsón. 2 drb. Biedermayer nagy fotel, Konyhaberendezések. Rézagy, rézmosdók, réztoalett egész olcsón. 2 ajtós polturos szekrény 900, ebédlő plüssdivány 900, amerikai íróasztal 1500, íróasztal 900, vitrinek, cassák. Gyönyörű 12 szem. ezüst evőkészlet, rádiók 3800. Tonett szék 150. — Keleti perzsa-összekötő és nagy szőnyegek nagyon olcsón, írógép 4800. Varrógépek 1500—4000. antik butorok, garnitúrák, antik ágy 980 lei. — A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház havi 2 százalék kamattal mellett folyósít zálogköcsönöket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, szőnyegekre, textilárakra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. — „COMISIO” Arad, Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 21. szám.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, továbbá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési ujság

az „ARADI KÖZLÖNY”

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, kereskedő, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, postás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy olvassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az

Aradi Közlöny apróhirdetése révén az emberek jól eladták házukat, telküket, butoraikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg.

Hirdessen az Aradi Közlönyben,

az eredmény gyors és biztos.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!